

Päätös

Nro 117/2014/1

Dnro LSSSAVI/21/04.08/2011

Annettu julkisanon jälkeen

13.6.2014

ASIA Haapokannon turvetuotannon ympäristölupa, Seinäjoki

HAKIJA Vaskiluodon Voima Oy
Frilundintie 7
65170 VAASA

HAKEMUS Vaskiluodon Voima Oy on 25.1.2011 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Haapokannon uuden 104,5 ha:n suuruisen alueen turvetuotantoon. Tuotantoalue sijaitsee Seinäjoen kaupungissa noin 15 km kaakkoon kaupungin keskustasta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Haapokannon turvetuotantoalueella ei ole aikaisempaa ympäristölupaa tai siihen rinnastettavia päätöksiä. Hakija hallitsee hankealuetta joko kiinteistön omistajana tai vuokraoikeuden haltijana. Vuoden 2038 loppuun saakka voimassa olevat vuokrasopimukset koskevat tiloja 743–404-4-66, 743–404-4-80, 743–404-4-129, 743–404-4-81. Lisäksi tilasta Haapokanto (743–404-4-126) myydyin määräalan kauppaan sisältyy ehtoja, joiden mukaan melua aiheuttavaa työtä on vältettävä mökin läheisyydessä ja maa-uimalaa on tarvittaessa syvennettävä.

Ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistamassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Haapokannon suoalueella ei ole erityisiä aluevarauksia. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen I mukaan turvetuotantovyöhykkeen suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelualueet sekä valtioneuvoston hyväksymät suojeluohjelmat ja –päätökset sekä Natura 2000-verkosto. Turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin turvetuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojitamattomia soita, joiden

luonto- ja kulttuuriarvot eivät ole valtakunnallisesti merkittäviä. Suopohjien jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueelliset maankäyttötarpeet. Nurmonjoen latvajärvien alueella (valuma-alue 44.09) on voimassa maakuntakaavan suunnittelumääräys IV, jonka mukaan turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon vesistövaikutukset niin, että kokonaiskuormitusta pyritään vähentämään.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Haapokannon turvetuotantoalueen pinta-ala on 90,3 ha (sarka-ala) ja auma-alue 6,5 ha. Lisäksi alueen eteläosaan on sijoitettu tukikohta-alue (0,5 ha) sekä pumppaamo-laskeutusallasalue (1,5 ha). Turvetuotantoalueen lounaisosassa sijaitsevan pintavalutuskentän pinta-ala on 5,7 ha.

Alueelta nostetaan jrsinturvetta ja vuotuinen tuotantomäärä on noin 45 000 m³. Turve käytetään kokonaisuudessaan Vaskiluodon Voima Oy:n Seinäjoen Voimalaitoksen polttoaineeksi.

Alueen valmistelu turvetuotantoon on tarkoitus aloittaa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ympäristölupa on saanut lainvoiman. Kuntoonpanovaiheen tarkoituksena on alueen saattaminen turvetuotantoon ottaen huomioon kuivatusvesien käsittely ja vesiensuojelu.

Turvetuotannon arvioidaan kestävän noin 25 vuotta. Tuotantoalueen jälkihoidoksi/käytöksi soveltuu metsitys.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Haapokannon turvetuotantoalueen kuivatusvesien käsittelyssä käytetään seuraavia vesiensuojelurakenteita: sarkaojien lietealtaat, sarkaojien päis-teputkien yläpään asennettavat lietteenpidättimet, kokokoojaojan virtaaman säätöpadot (2 kpl), kaksi laskeutusallasta, ympärivuotinen pumppauksella toimiva pintavalutuskenttä sekä eristysojat ja eristysojien lietealtaat. Tuotantoalueen pohjois- ja luoteisosien eristysojavedet johdetaan länteen Pajuluoman suuntaan ja itä- ja eteläosien laskuojien kautta Nurmonjokeen.

Pintavalutuskentän pinta-ala on 5,7 ha ja pintavalutuskentän osuus sen valuma-alueesta on 5,2 % ja tuotantoalasta 6,2 %. Pituuskaltevuus kentällä on 0,34 % ja turvepaksuus vaihtelee välillä 0,6-2,6 m. Pintavalutuskentän alueella on yhtenäinen paksu rahkasammal-tupasvillakasvillisuus. Pintavalutuskentällä olevat ojat tukitaan. Kuivatusvedet pumpataan (mitoitus 137 l/s) tasausaltaan kautta kentän luoteiskulmassa sijaitsevaan jako-ojaan. Pumppaus tapahtuu ympärivuotisena. Pintavalutuskentältä vedet purkautuvat kentän kaakkoiskulmasta mittapadon kautta alapuoliseen metsä-/pelto-ojaan, joka laskee noin 1 200 -1 300 metrin päässä Nurmonjoen yläosan jokiuomaan. Nurmonjoen yläosa laskee edelleen Lapuanjokeen.

Hakijan arvio Haapokannon turvetuotantoalueen vuosittaisista brutto- ja nettopäästöistä:

	Bruttopäästöt				Nettopäästöt		
	Kiintoaine kg/a	Kok. fosf. kg/a	Kok. typpi kg/a	COD _{Mn} kg/a	Kiintoaine kg/a	Kok. fosf. kg/a	Kok. typpi kg/a
Kuntoonpanovaihe 1. vuosi	3 488	39	1 250	19 000	1 902	24	838
Kuntoonpanovaihe 2. vuosi ja sitä seuraavat vuodet	2 355	26	833		1 268	15	570
Tuotantovaihe	1 812	18	638	17 000	996	9	421

Turvesuon kuormitus riippuu voimakkaasti valuntaoloista. Ylivalumatilanteissa kuormitus voi olla hetkellisesti huomattavastikin keskimääräistä suurempi ja alivalumakaudella jäädä keskimääräistä alhaisemmaksi. Haapokannon alueella käytettävällä pumppukuivatuksella voidaan tasoittaa virtaamahuippuja varastoimalla vesiä ojastoon.

Luonnontilaisena suona hankealueen COD_{Mn} –kuormitus on 6 500 kg vuodessa. Haapokannon kunnostusvaihe aiheuttaa vuodessa laskennallisesti 12 500 kg kuormituslisäyksen ja tuotantovaihe 10 500 kg kuormituslisäyksen.

Pöly, melu ja liikenne

Lähimpänä Haapokontoa sijaitsevien vakinaisten tai vapaa-ajan kiinteistöjen alueella ei arvioida muodostuvan taustalaskemuista poikkeavia pölylaskeumia. Turvetuotantoalueella pölyn syntymistä pyritään rajoittamaan käyttämällä mahdollisimman vähän pölyämistä aiheuttavia koneita ja laitteita. Turveaumoja ei sijoiteta alle 400 m:n etäisyydelle vakinaisista tai vapaa-ajan kiinteistöistä. Tuotantoalue on sijoitettu noin 320 m:n etäisyydelle lähimmästä vapaa-ajan rakennuksesta.

Vaskiluodon Voima Oy:n turvetuotantoalueilla vuosina 2006–2009 tehtyjen melumittausten perusteella melun keskiäänitaso (L_{Aeq}) vaihteli välillä 29-50 dB, kun etäisyys turvetuotantoalueeseen oli 120-150 m. Mittaustuloksien perusteella vielä etäisyydellä 450-620 m melutason keskiäänitaso (L_{Aeq}) vaihteli välillä 27-54 dB. Hakemuksessa arvioidaan, että yöajan ohjearvo, 50 dB (L_{Aeq}) saattaa ajoittain ylittyä alle 500 m:n etäisyydellä turvetuotantoalueesta sijaitsevien kiinteistöjen pihapiirissä.

Hakija on sopinut määräalan kaupan yhteydessä melun rajoittamisesta tilan 544–402-4-125 yhteydessä siten, että melua aiheuttavia toimenpiteitä ei tehdä ao. kiinteistön lähialueilla sijaitsevilla turvetuotantoalueen osilla. Lisäksi suunnitelmassa on mökin ja tuotantoalueen väliin jätetty riittävä suojavyöhyke, jonka vuoksi turvetuotannon ei arvioida aiheuttavan häiritsevää melua mökin alueella. Tuotantoalue sijaitsee vähintään 320 m etäi-

sydellä mökistä eikä jyrshinturvetuotannon työvaiheiden hetkellinen melutasovyöhyke 55 dB(A) ulotu niin pitkälle. Kentän kunnostukseen liittyvät eniten melua aiheuttavat työvaiheet (tasausruuvi ja kunnostusjyrsintä) ovat lyhytkestoisia ja ajoittaisia eikä niitä tehdä joka vuosi.

Hakemusta on täydennetty laskennallisella meluselvityksellä, jossa on arvioitu sekä kuntoonpano- että tuotantovaiheen melutasoja lähimmän lännen suunnan loma-asunnon (320 m) ja lähimmän etelä-idän suunnan asuinkiinteistön (noin 600 m) kohdalla. Meluselvityksen mukaan toiminnasta ei aiheudu melutason ohjearvojen ylitystä lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa.

Turvekuljetuksiin liittyvä rekkaliikenne saattaa aiheuttaa lyhytkestoista melua marras-maaliskuussa kuljetusreitillä varrella. Turvekuljetukset Seinäjoella sijaitsevalle voimalaitokselle voidaan ajaa paikallisteiden kunnosta riippuen kolmea vaihtoehtoista reittiä: 1) Haapokonto-Koura-Veneskoski-Seinäjoki, 2) Haapokonto-Ylikylä-Ämmälänkylä-Seinäjoki ja 3) Haapokonto-Ylikylä-Loukonmäki-Seinäjoki. Turvekuljetuksia on marras- maaliskuulle, jolloin noin kahden kuukauden aikana ajetaan noin 400 rekkakuormaa (keskimäärin 7 kuormaa päivässä). Talvikauteen ajoittuvien turvekuljetusten merkitys liikennemääriin on muutamia paikallistieosuuksia lukuun ottamatta vähäinen.

Varastointi ja jätteet

Tuotantokaluston tarvitsema polttoaine (noin 40–45 m³ vuodessa) varastoidaan huoltoalueella kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on sijoitettu kovalle ja tasaiselle alustalle.

Haapokonton turvetuotantoalueella arvioidaan jätteitä vuodessa syntyvän seuraavasti: jäteöljy (128 kg), öljyiset jätteet (65 kg), tynnyrit (2 kg), akut ja paristot (48 kg), satunnaisesti polttoöljyä (24 kg). Turvetuotantoalueella jätteitä syntyy lähinnä tuotantokoneiden huollosta. Koneita huolletaan tukikohta-alueella, jonne rakennetaan jätteiden keräys- ja säilytystilat. Tuotantoalueella syntyvät jätteet lajitellaan ja käsitellään kaupungin jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jäteöljy ja öljyiset jätteet kootaan tukikohta-alueelle, missä niitä säilytetään jäteöljysäiliöissä tai suojatuissa astioissa. Alueella syntyvien vaarallisten jätteiden noutamisesta ja hävittämisestä on tehty sopimus Ekokem Oy:n kanssa.

Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan näkemyksen mukaan sarkaoja-altaat, laskeutusaltaat ja pintavalutus edustavat parasta mahdollista käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Hakija pitää esitettyjä vesiensuojelurakenteita myös ympäristön kannalta parhaana käytäntönä.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Haapokonto on keskustaltaan ojittamaton ja suhteellisen luonnontilaisena säilynyt keidassuo, jonka reunojen puustoiset suoalueet on metsäojitettu. Suon kokonaispinta-ala on 304 ha, johon sisältyy sekä puustoisia, pääosin ojitettuja soita että kaksi ojittamatonta, avoimempaa aluetta. Suo on pääosin voimakkaasti käsiteltyjen metsien ympäröimä, mutta kaakossa hankealue rajoittuu peltoon.

Suunnitellun tuotantoalueen 104,5 ha:n pinta-alasta on ojittamatonta yhteensä 77 ha. Ojittamaton alue sijaitsee suunnitellun tuotantoalueen keskiosassa.

Asutus ja maankäyttö

Haapokonto sijaitsee metsävaltaisella haja-asutusalueella, noin 15 km Seinäjoen kaupungin kaakkoispuolella. Lähialueen asutus on harvaa ja lähin häiriintyvä kohde on lännen suunnassa noin 320 m:n etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitseva loma-asunto. Luvanhakija omistaa vapaa-ajankiinteistön ja turvetuotantoalueen välisen matalapuustoisien rämealueen, joka jätetään suojavyöhykkeeksi. Asutusta on sekä turvetuotantoalueen itä- että länsipuolella, mutta vakituinen asutus /muu loma-asutus on yli 600 m:n etäisyydellä turvetuotantoalueesta.

Lähimmät turvetuotantoalueet ovat 2 km Haapokonnosta luoteeseen sijaitseva Jokineva (8,6 ha) ja 6 km Haapokonnosta etelään sijaitseva Kautilanneva (30,6 ha). Muita lähialueilla harjoitettavia elinkeinoja ovat maa- ja metsätalous.

Tuotantoalueen eteläosassa on vesijohto, joka sijoittuu luodekaakkosuuntaisena lohkojen 3 ja 4 rajalla sekä osin tukikohta-alueen ja pintavalutus kentän alueelle.

Turvetuotantoalueen pohjoisosan halki kulkee 20 kV:n varayhteytenä toimiva sähköjohto.

Luonto ja suojeluarvot

Haapokonnon läheisyydessä ei ole valtakunnallisiin suojelukohteisiin tai Natura 2000- verkostoon kuuluvia luontoalueita.

Haapokonnon linnustonselvityksessä (2010) ja sen täydennyksessä (2013) alueella ei havaittu luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja uhanalaisia, rauhoitettuja tai erityisesti suojeltavia lajeja. Alueella havaittiin kolme lintudirektiivin I liitteen lajia (kapustarinta, teeri ja metso). Pohjanmaalla alueellisesti uhanalainen keltävästäräkki kuuluu lintulajistoon. Selvityksissä alueella tavattu lajimäärä oli kumpanakin selvitysvuonna 10 lajia. Vuonna 2010 laajemmalla alueella tehdyssä selvityksessä varpuslintujen osuus oli

suuri (> 70 %) ja suolajien osuus pieni, sillä niittykirvisten ohella vain kapustarinta ja keltavästäräkki ovat tyypillisesti soilla pesiviä lajeja. Suon reuna-alueiden (alle 100 m:n etäisyydellä koealoista) lintutiheys oli melko alhainen, mutta lajisto kostui sekä metsä- että suolinnuista. Haapokonnolta ei tavattu vesilintu- tai kahlaajakeraantymiä, koska suolla ei ollut avoimia vesialueita. Pöllölajeille Haapokonnolle saattaa olla merkitystä niiden saalistusalueena, mutta ne eivät todennäköisesti pesi avoimella suolla.

Haapokonnon alueella ei havaittu luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja uhanalaisia, rauhoitettuja tai erityisesti suojeltavia kasvilajeja tai luontodirektiivin tiukkaa suojelua vaativien kasvilajien esiintymiä eikä myöskään vesilain tai metsälain nojalla suojeltavia luontotyyppiä. Haapokonnolla esiintyi yhdeksää eri suotyyppiä, mutta mikään luontotyyppi ei ole uhanalainen. Haapokonnolla esiintyy silmälläpidettäviä suotyyppiä eli iso-varpu- ja tupasvillarämeitä sekä pienialaisesti kuljunevaa. Haapokonnon alueella voi olla kuitenkin alueen laajuuden ja ojittamattomuuden vuoksi myös maisemallista ja virkistysellistä arvoa. Luontoselvityksen läntinen osa rajautui uhanalaiseen luontotyyppiin (oligotrofiseen lyhytkorsirämeeseen), mutta em. läntinen alue (ns. Pajulammin alue) ei sisälly aluehallintovirastolle jätettyyn lupahakemukseen.

Asiantuntija-arvion mukaan selvitystä ei tarvitse tehdä viitasammakon, jätisukeltajan ja lampisukeltajan, lummelampikorenon eikä sirolampikorenon osalta, jos turvetuotanto ei tule vaikuttamaan Pajulampiin (0,05 ha ja 0,33 ha).

Haapokonnon hanke ei vaikuta pohjoisemman Pajulammin valuma-alueeseen. Hankkeessa ei ohjata tuotantoalueen kuivatusvesiä eteläiseen Pajulampeen, joten sen kuormitus ei muutu. Lammen vesitalouteen valuma-alueen lievällä supistamisella 422 hehtaarista 363 hehtaariin ei arvioida olevan vaikutuksia, sillä lammen valuma-alue säilyy varsin laajana.

Perhosselvityksen mukaan Haapokonnolla tavattiin yhteensä 202 perhoslajia. Haapokontoa pidetään perhosten osalta lajirikkaana ja varsinkin suon rahkarämeiden fauna on monipuolinen. Selvityksessä ei tavattu EU:n luontodirektiivin mukaan suojeltuja perhoslajeja eikä luonnonsuojelulain ja -asetuksen nojalla rauhoitettuja lajeja. Haapokonnolla tavattiin uhanalainen, erityisesti suojeltavaksi luokiteltu perhoslaji. Silmälläpidettäviksi luokiteltuja lajeja havaittiin yksi: rämekylmäperhonen. Alueellisesti uhanalaisiksi luokiteltuja lajeista tavattiin isojuuriyökkönen ja nummisiilikäs. Suon pitempiaikainen tutkiminen lisäisi todennäköisesti myös uhanalaisten lajien määrää.

Haapokonnon turvetuotantoalueen sisäpuolella ei ole liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä, koska puusto on pienijärestä rämemännikköä tai avosuota. Liito-oravista ei tehty havaintoja noin 500 metrin säteellä tuotantoalueesta olevissa potentiaalisissa liito-oravametsissä. Tuotantoalueella ei ole saukolle kelpovista vesistöä eikä pesimispaikkoja. Alueelta lähteivissä laskuojissa ei ollut juurikaan vettä.

Haapokannon luontoselvityksen täydennykset kesältä 2013 (kasvillisuus- ja linnusto, viitasammakko ja rämeristihämähäkki)

Täydentävät selvitykset Haapokannon pohjoisosan kasvillisuudesta ja linnustosta toimitettiin aluehallintovirastolle hakemuksen kuuluttamisen jälkeen hakijan vastineen yhteydessä.

Selvitysalueella esiintyy silmälläpidettäväksi luokiteltua isovarpurämettä, joka on kuitenkin aiempien ojitusten seurauksena menettänyt luonnontilaisuutensa. Alueelta ei ole tavattu valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia eikä silmälläpidettäviä kasvilajeja. Selvitysalueen suotyyppejä ovat isovarpuräme- ja kangasrämemuuttumat. Isovarpurämeet ovat jo ojitusten vuoksi luonnontilaltaan muuttuneita ja niiden puusto on monin paikoin varsin järeää. Kenttäkerroksessa vallitsevat rämevarvut (kuten suopursu, kannerva, juolukka, vaivaiskoivu, jonkin verran hillaa). Pohjakerroksessa vallitsevat rämerahkasammal, punarahkasammal, seinäsammal ja näiden lisäksi myös mm. kangaskynsisammalta, ruskorahkasammalta, rämekarhunsammalta ja suonihuopasammalta esiintyy. Avoimemmissa paikoissa on niukasti poronjäkäliä ja torvijäkäliä. Kangasrämemuuttumat ovat suhteellisen järeäpuustoisia (5-10 korkeaa männikköä, jossa kasvaa myös hieskoivuja) ja niillä vallitsee rehevä suokasvillisuus. Kenttäkerroksessa vallitsevana kasvavat suoarvut (suopursu, vaivaiskoivu, juolukka). Pohjakerroksessa vallitsevia ovat seinäsammal ja rämerahkasammal ja jonkin verran esiintyy myös kangasrahkasammalta.

Alueella tavatut lintulajit olivat: teeri, metsäkirvinen, punarinta, pajulintu, harmaasieppo, hömötiainen, töyhtötiainen, talitiainen, peippo ja vihervarpunen. Lintuja laskettiin yhteensä 17 paria ja kokonaistiheys oli 88,5 paria /km². Pesimälinnustossa ei ole erityisesti suojeltavia tai luonnonsuojeluasetuksella valtakunnallisesti uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja. Useimmat suolla pesivät lajit ovat kuitenkin luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja. Teeri on Suomessa luokiteltu silmällä pidettäväksi lajiksi. Teeri on myös EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainittu laji ja Suomen kansainvälisen linnustonsuojelun vastuulaji. Alueella ei ole erityistä merkitystä lintujen kerääntymis- tai ruokailualueena.

Viitasammakkoselvityksen maastotyöt on tehty 30.4.2012 Haapokannon etelä- ja keskiosissa 79 ha:n luonnontilaisella harvapuustoisella/puuttomalla rämeellä. Kartoituksessa ei löydetty viitasammakkoa tai viitasammakon kutualueita.

Rämeristihämähäkkelvityksen kenttätöitä on tehty 12.7.2012 Haapokannon 79 ha:n etelä- ja keskiosalla, joka oli suotyypiltään keidas-, variksenmarjarahka- ja isovarpurämettä. Rämeristihämähäkkejä ei tavattu, mutta sen sijaan havaittiin mm. aitoristihämähäkkejä (*Araneus diadematus*).

Pohjavesialueet

Lähin pohjavesialue I luokan pohjavesialue, Sikaharju (1054401) sijaitsee kaakon suunnassa noin 6 km:n päässä Haapokonnosta.

Muinaismuistot

Hakemusaineiston mukaan alueen ympäristössä ei ole muinaismuistoja.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Haapakonnon suunniteltu turvetuotantoalue sijaitsee vedenjakaja-alueella: pohjoisempi osa sijaitsee Kyrönjoen vesistöalueella Pajuluoman valuma-alueella (42.075) ja eteläisempi osa sijaitsee Lapuanjoen vesistöalueella Nurmonjoen yläosan valuma-alueella (44.093). Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan Nurmonjoen valuma-alueelle. Nurmonjoen yläosa on noin 13 km:n pituinen jokiosuus, joka rajautuu etelässä Ahven- ja Lehmijoen yhtymäkohtaan ja pohjoisessa Hirvijärven tekoaltaan täyttökanaavaan. Nurmonjoen yläosan valuma-alueesta (488 km²) 47 % on metsää, 32 % peltoa ja 12 % suota. Nurmonjoen valuma-alueella on yli 20 turvetuotantoaluetta, joiden tuotannossa oleva kokonaispinta-ala oli vuonna 2009 noin 1 100 ha.

Virtaamat

Nurmonjoen yläosalla ei ole virtaama-/vedenkorkeusasemia, mutta Nurmonjoen Hirvikosken virtaama-aseman vuosien 2001–2005 mittaustuloksista arvioituna yläosan virtaamatiedot ovat

NQ	0,03 m ³ /s
MQ	4,14 m ³ /s
HQ	15,4 m ³ /s

Turvetuotannon alapuolisen metsä-/pelto-ojan virtaamia ei ole mitattu.

Vedenlaatu

Nurmonjoki on tummavetinen, lievästi hapan ja ravinteikas. Elokuussa 2011 kahdella havaintopaikalla otettujen näytteiden perusteella Nurmonjoen yläosa on hyvin tummavetinen (väri 310-380 mg Pt/l, COD 37-48 mg O₂/l) ja ravinteikas (kokonaisfosfori 90 -140 µg/l, fosfaattifosfori 41-91 µg/l, kokonaistyyppi 1 200- 1 300 µg/l). Klorofylli-a -pitoisuudeksi mitattiin 9-10 µg/l. Veden pH vaihteli välillä 5,8–6,3. Haapakonnon alueelta laskevan ojan elokuun 2011 kahden näytteenottokerran rautapitoisuus (17 000 µg/l ja 6 000 µg/l) oli huomattavasti korkeampi ja typpipitoisuus (670 ja 1 100 µg/l) alhaisempi kuin Nurmonjoessa. Ojan kokonaisfosforipitoisuus (73 µg/l ja 150 µg/l) oli samaa tasoa kuin Nurmonjoessa. Ojaveden sameus oli paljon korkeampi ensimmäisellä näytteenottokerralla (220 FTU) kuin toisella kerralla (7,8 FTU).

Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelma vuoteen 2015 mukaan Nurmonjoen ekologinen tila on luokiteltu huonoksi suhteessa saavutettavissa olevaan tilaan. Tilatavoitteissa vuoteen 2015 on asetettu tavoitteeksi 30-50 %:n vähennys ihmistoiminnasta peräisin olevasta ravinnekuormituksesta.

Kalasto ja kalastus

Vuonna 1993 tehdyn selvityksen mukaan Nurmonjoen kalastosta pääosan muodostavat hauki, made, ahven, lahna ja särki. Joessa esiintyy myös rapuja. Nurmonjoen kalalajistoon kuuluvia lajeja ovat vuosien 1996–1999 koekalastusten perusteella särki, lahna, ahven ja kiiski. Nurmonjoen latvapuroihin kuuluvassa Kuorasluomassa on lisäksi haukea, joten lajia tavataan varmasti myös Nurmonjoen yläosissa. Nurmon Yljoelta on satunnaisesti saatu myös istutuksista peräisin oleva taimenia. Nurmonjoen rapukannat romahtivat 1970-luvulla eikä rapuhavaintoja ole tullut tietoon viime vuosikymmeniltä.

Vesistön käyttö

Hakemusaineiston mukaan Nurmonjoen yläosan virkistyskäyttömahdollisuudet ovat varsin vähäiset. Jokiosuus soveltuu lähinnä virkistyskalastukseen, mutta senkin merkitys jokivarren asukkaille on pieni. Nurmonjoen merkitystä kalavetenä ovat vähentäneet jokiveden heikko laatu, ajoittainen veden vähyys, vedenkorkeuden voimakkaat vaihtelut sekä kalojen makuhaitat.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Haapokannon kunnostusvaiheen ojitusten arvioidaan kasvattavan suon keskivaluman noin 12,5 l/s/km² suuruiseksi. Turvetuotantoalueelta laskevan metsä-/pelto-ojan virtaamien laskennallinen lisäys on tällöin 25 %:n luokkaa ja vedenkorkeuden teoreettinen nousu enimmillään alle 10 cm. Nurmonjoen virtaamiin ja vedenkorkeuksiin turvetuotantoalueen ojituksilla ei ole vaikutusta. Tuotantovaiheen aikana valumat, virtaamat ja vedenkorkeudet palautuvat vähitellen kohti nykyistä tilannetta.

Turvetuotantovaiheen kuormitusvaikutukset kohdistuvat turvetuotantoalueelta laskevaan metsä-/pelto-ojaan, jonka yläosassa ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien arvioidaan kasvavan erityisesti kunnostusvaiheen aikana. Tuotantovaiheessa fosfori- ja kiintoainepitoisuuksien kasvu on vähäisempää, mutta turvetuotantoalueen vaikutus on todennäköisesti yhä havaittavissa typpipitoisuuksissa. Nurmonjoen yläosalla ei ole odotettavissa merkittäviä ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien muutoksia kunnostus- tai tuotantovaiheen aikana.

Bruttopäästöjen perusteella laskettu arvio Haapokannon alapuolisten vesistöjen ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien keskimääräisistä muutoksista turvetuotantoalueen kunnostus- ja tuotantovaiheen aikana.

Kunnostusvaihe

Vesistö	Laskennallinen pitoisuuslisäys		
	Kok-P, µg/l	Kok-N µg/l	Kiintoaine mg/l
Metsä/pelto-oja (yläosa)	17	151	8,2
Nurmonjoen yläosa	0	3	0,2

Tuotantovaihe

Vesistö	Laskennallinen pitoisuuslisäys		
	Kok-P, µg/l	Kok-N µg/l	Kiintoaine mg/l
Metsä/pelto-oja (yläosa)	4	206	0,5
Nurmonjoen yläosa	0	4	0,0

Turvetuotantoalueen alapuolisen Nurmonjoen kalataloudellinen merkitys ja virkistyskäyttöarvo ovat nykyisin vähäiset. Turvetuotannosta ei arvioida aiheutuvan niin merkittäviä muutoksia joen veden laadulle, että kalataloudellinen tila tai virkistyskäyttöarvot heikentyisivät nykyisestä.

Vesienhoitosuunnitelma

Lapuanjoen vesienhoidon toimenpideohjelmassa on määritetty turvetuotannon vesienkäsittelyrakenteiden taso. (perustaso: eristysojitus, sarkaojitus, lietteenpidättimet, laskeutusaltaat sekä suositeltavat lisätoimenpiteet: pintavalutus ja kasvillisuuskentät ja toissijaisena jätevesien kemiallinen käsittely ja virtaaman säätö). Hakemuksen mukaan Haapokonnolle suunnitellut rakenteet ovat toimenpideohjelman mukaiset ja hanke täyttää toimenpideohjelmassa turvetuotannolle asetetut tavoitteet.

Ympäristöriskit

Tuotantoalueen palosuojelu tullaan toteuttamaan Sisäasianministeriön antaman ohjeen mukaan. Mahdollinen polttoainesäiliöiden rikkoutumisesta aiheutuva polttoainevuoto rajataan tukkimalla lähimmät ojat välittömästi. Vahingosta ilmoitetaan pelastusviranomaiselle torjuntatoimenpiteitä varten.

Hakemuksen mukaan poikkeuksellisen runsaiden sateiden tai tulvien aiheuttamat hätätilanteet eivät ole mahdollisia Haapokonnolla, koska valuma-alueella ei ole erityisen tulvaherkkiä vesistöjä. Normaaleissa ylivirtaamatilanteissa turvetuotantoalueen alapuolisella pintavalutuskentällä on huomattava virtaamia tasaava merkitys.

Vaskiluodon Voima Oy:llä on turvetuotantotoiminnan kattava ympäristövahinkovakuutus.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Hakija on tehnyt esityksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmaksi.

Turvetuotannon kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa toimintaan, huoltotoimenpiteisiin, jätehuoltoon ja poikkeuksellisiin tapahtumiin liittyvät asiat merkitään käyttötarkkailusta pidettävään päiväkirjaan.

Päästötarkkailunäytteet otetaan kuntoonpanovaiheessa kesä-lokakuun aikana joka toinen viikko, kevättulvan aikana (noin 15.4–15.5) kerran viikossa ja marras-huhtikuun aikana kerran kuukaudessa. Tuotantoaikana päästötarkkailunäytteet otetaan neljä kertaa vuodessa (maalis-toukokuu, kesä-heinäkuu, syys-lokakuu, joului-helmikuu). Näytteitä otetaan kahtena ensimmäisenä tuotantovuotena, sekä kahden vuoden ajan ennen ympäristöluvan tarkistamishakemuksen jättämistä sekä jälkihoidon aikana.

Haapokonto liitetään vesistövaikutuksien yhteistarkkailuohjelmaan. Yhteistarkkailua varten esitetään lisättäväksi Haapokonnon alapuoliseen metsä-

pelto-ojaan havaintopiste. Biologinen tarkkailu tehdään Haapokannon alapuolisen ojan havaintopisteeltä sekä ojan laskukohdassa Nurmonjokeen. Vaikutustarkkailunäytteitä otetaan vähintään yksi ennen kunnostustöiden aloittamista.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Hakija katsoo, että toiminnasta Nurmonjoen yläosalle aiheutuva vesistökuormitus jää niin vähäiseksi, että erityisiä perusteita kalatalousmaksulle tai –velvoitteille ei ole.

Muut toimenpiteet

Hakija osallistuu tarvittaessa alapuolisten vesistöjen kunnostukseen ja kunnossapitoon siltä osin kuin kunnostustarve on Haapokannon turvetuotannosta aiheutuvaa.

Korvaukset

Hakija arvioi, että lupahakemuksen mukaisesti toteutetusta turvetuotantohankkeesta ei aiheudu korvattavia haittoja.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan seuraavasti

Ajankohta	Täydennyksen sisältö
26.1.2011	Maanomistajaluettelo
1.9.2011	Tiedot tilojen hallinto-oikeuksista, Nurmonjoen yläosan kalastosta, aumojen pinta-alat, ympäristön asutus ja yksityisteiden sekä vesijohdon omistajat, laskuojan ja Nurmonjoen vedenlaatu sekä kartta-aineistolla (pintavalutuskenttä, tuotantosuunnitelma).
16.9.2011	Asiantuntija-arvio tarvittavista lisäluontoselvityksistä (laatinut Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky)
3.9.2012	Turvetuotantoalueen hallintaoikeuksien täydennys, arvio hankkeen vaikutuksista vesienhoitosuunnitelmassa ja sen toimenpideohjelmassa esitettyyn, tarkennus vesijohdon ja sähkölinjan ottamisesta huomioon tuotannossa, kuivatusvesien käsittely, arvio toiminnasta aiheutuvista päästöistä, lisätietoja meluhaittojen torjunnasta, arvio toiminnan vaikutuksista Pajulampiin, luontoselvityksen täydennys liito-oravan ja saukon osalta sekä täydennys kartta-aineistoon (tuotantosuunnitelmakartta, pintavalutuskenttä, asianosaiset)
14.9.2012	Perhosselvitys Täydennys tarkkailua koskeviin tietoihin
12.2.2013	Toiminnasta aiheutuvat päästöt kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa, laskennallinen meluselvitys,
28.2.2013	Tuotantoalueen, auma-alueen ja tukikohta-alueen tarkistetut pinta-alatiedot

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Seinäjoen kaupungissa 27.3–30.4.2013 sekä erityistiedoksi antona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 27.3.2013 Etelä-Pohjanmaa-lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Seinäjoen kaupungilta ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on huomauttanut, että Nurmonjoki on vesimuodostumana moniongelmainen (voimakas hajakuormitus, vedenlaadultaan välttävä, hydromorfologinen tila huono). Kyseinen neva purkaisi vetensä varsin ylhäälle jokea, ja tästä joen osasta on melko vähän vedenlaatutietoja. Ravinnepitoisuudet ainakin fosforin osalta voivat joen yläosalla olla alempaa osaa korkeammakin, koska Hirvijärven altaaseen varmasti sedimentoituu fosforia.

Edelleen lausunnossa on todettu, että Nurmonjoki sekä Lapuanjoki Nurmonjoen yhtymäkohdasta alaspäin on luokiteltu huonoksi. Turvetuotannon jatkaminen ja erityisesti sen lisääminen heikentää osaltaan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista Lapuanjoella. Eli kuormitusta pitäisi tässä suhteessa lisäämisen sijasta vähentää.

Turvetuotannon suurin kuormitus aiheutuu orgaanisesta kuormituksesta, jolla on sitten välillisiä vaikutuksia liettymisen, lämpötalouden muutosten ja esim. järvien mataloitumisen kautta. Hakemuksessa on viitattu mm. Pöyryn tutkimuksiin COD-kuormituksen osalta. Turvetuotannolle on ominaista kuormituksen suuri ajallinen ja määrällinen vaihtelu, jota on vaikea perinteisillä näytteenottomenetelmillä saada kiinni.

Haapokonto on suurelta osin ojittamaton suo ja sen ottaminen turvetuotantoon olisi vastoin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan periaatteita, valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita ja vesienhoidon suuntaviivat 2015-periaatteita. Pääosin ojittamattoman suon ottaminen turvetuotantoon lisäisi myös vesistöihin aiheutuvaa kuormitusta suhteellisesti enemmän kuin ojitetun suon ottaminen turvetuotantoon. Lisäksi joen virtaamat äärevöityvät ja vesistön tulvaherkkyys pahenee.

Lausunnossa on todettu, että pintavalutuskenttää voidaan pitää sopivana kuivatusvesien käsittelykselle, mikäli kentän lounaisosan ojat tukitaan. Ojien tukkiminen ja kaikki kentällä tehtävät työt tulee tehdä aikana, jolloin kentälle ei muodostu ajouria. Kentällä oleva vähäinen puusto tulee ajourien välttämiseksi jättää pääosin poistamatta. Pintavalutuskentälle on asetettava tehotavoite ainakin kiintoaineelle (50 %), fosforille (50 %) ja typelle (40 %), mutta mielellään myös COD:lle (15 %).

Päästötarkkailu voidaan järjestää hakemuksessa esitetyllä tavalla kuitenkin niin, että tarkkailutiheyteen lisätään erillisiä näytteitä kevään ylivalumatilanteesta (maalis-huhtikuu) ja muista mahdollisista ylivalumatilanteista. Alue voidaan liittää osaksi yhteistarkkailua. Vain yhden vaikutustarkkailunäytteen ottamiseen ennen kunnostustöiden aloittamista perustuvat tulokset ovat lähinnä suuntaa antavia, melko satunnaisia ja pahimmillaan harhaanjohtavia. Esitetty ojaston pohjan laadun ym. dokumentointi näytteenoton yhteydessä on suositeltavaa. Kuormitus- ja vaikutustarkkailun tulee olla jorkavuotista.

Haapokonto on keidassuo, jossa on rahkakeitaan ja viettokeitaan piirteitä. Runsaimmat luontotyytit ovat keidasräme, rahkaräme ja omrotrofinen lyhytkorsineva. Lintuselvitysten perusteella Haapokonto on alueellisesti merkittävä keltavästaräkkisuo. Suolla pesii myös kapustarintoja. Suoselvityksen mukaan myös liro ja kurki pesivät suolla.

Suolla pesii useita luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja lintulajeja. Hakemuksesta ei käy ilmi, ovatko kaikki turpeenottohankkeen käynnistämiseksi tarvittavat ympäristömuutostyöt ajoitettavissa niin, että luonnonsuojelulain 39 §:n vastaisilta seurauksilta vältytään. Tällainen selvitys (ympäristömuutoshankkeiden aikataulu vuodenkierrossa) on tarpeen, jotta voidaan arvioida mahdollisen luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen poikkeusluvan tarvetta.

Haapokonto on perhosten osalta lajirikas ja varsinkin suon rahkarämeiden alueella on monipuolinen lajisto. Alueella esiintyy myös kovasti taantunut ja erittäin uhanalaiseksi luokiteltu perhoslaji, jota on ehdotettu myös erityisesti suojeltavaksi lajiksi. Lisäksi perhosselvitys on tehty vain yhden vuoden aikana, jolloin suuri osa lajistosta jää havaitsematta.

Tuotantoalueen etäisyyden lähimpään vapaa-ajan rakennukseen tulisi olla vähintään 400 metriä.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa Nurmonjoen ekologinen tila on arvioitu huonoksi. Vesienhoidon edellyttämän hyvän tilan saavuttaminen vaatii merkittävää panostusta vesiensuojeluun tulevina vuosina. Tilanteen parantamiseksi turvetuotantoalueilta tulevaa kuormitusta ei tulisi lisätä tämän päivän tasolta. Turvetuotanto vaikuttaa omalla osuudellaan vesistön rehevöitymiskehitykseen ja tuotantoalueilta tulevaa kuormitusta tulisi vähentää merkittävästi tämän päivän tasolta. Turvetuotantoalueen merkittävin vesistökuormitus syntyy yleensä ravinteista ja kiintoaineesta, joiden pitoisuudet kohoavat. Kuivatusvedet ovat myös happamia. Vesistövaikutukset kohdistuvat myös virtaamiin. Latvavesien pidätyskyky heikkenee, jolloin tulvista tulee runsasvetisimpiä ja lyhytkestoisempia kuin luonnontilan aikaan. Eroosio joki- ja purouomissa lisääntyy ja kesän kuivan vähävetisen kauden pituus pitenee. Veden laadun ja elinympäristön muutokset voivat vaikuttaa kaloihin joko suoraan, niille tarjolla olevan ravinnon tai lisääntymisen kautta. Happamuuden sekä happi-, kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien muutok-

set voivat vähentää kalojen aktiivisuutta ja lisätä mädin ja poikasten kuolleisuutta. Kalojen ravintona toimivan pohjaeläimistön määrä, lajisto ja kokonaisrakenne voivat muuttua haitallisesti. Kiintoainepitoisuus aiheuttaa veden samennusta ja pohjan liettymistä, mikä vähentää kutupohjia ja suojapaikkoja. Kalojen lisäksi vaikutukset voivat kohdistua rapuihin. Vaikutukset kohdistuvat myös kalastukseen. Seisovat pyydykset limoittuvat (rehevöityminen) ja likaantuvat (kiintoaine). Tämä vähentää pyydysten kalastavuutta ja saalista. Pyydysten puhdistamisesta aiheutuu lisätyötä. Kaloissa voi esiintyä myös makuvirheitä. Tietoisuus edellä mainituista haittatekijöistä ja vähemmän houkuttelevasta kalalajistosta voi vähentää kalastusta.

Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa Nurmonjoen hyvä ekologinen tila arvioidaan saavutettavan lisätoimenpiteillä vuoteen 2027 mennessä. Paremman vedenlaadun saavuttaminen vaatii merkittävää panostusta vesiensuojeluun tulevina vuosina. Tilanteen parantamiseksi tulisi ainekuormitusta vähentää merkittävästi nykyiseltä tasolta. Turvetuotanto vaikuttaa omalla osuudellaan vesistöjen rehevöitymiskehitykseen ja alueilta tulevaa kuormitusta tulisi vähentää merkittävästi tämän päivän tasolta. Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa on Nurmonjoen osalta asetettu tavoitteeksi tilan nostaminen hyväksi. Keskimäärin joen fosforipitoisuus tulisi saada laskemaan nykyisestä noin 90 µg/l tasolle 40-60 µg/l. Koko Lapuanjoelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää turvetuotannon osalta vuotuisen fosforikuormituksen pienentämistä nykyisestä 1 tonnista vähintään 50 % ja vuotuisen typpikuormituksen pienentämistä nykyisestä 38 tonnista vähintään 25 % (10 tonnia). Nurmonjoen yläosalla (valuma-alue 44.093) on jo ennestään yli 20 turvetuotantoaluetta, joiden tuotannossa oleva kokonaispinta-ala oli vuonna 2009 noin 1 100 ha. Nurmonjoen yläosalla ja Nurmonjoella kuormitusta ei tule enää lisätä, ottaen huomioon Nurmonjoen yläosan vedenlaatu, huono ekologinen tila, kalaston elinolosuhteet ja joen jokiravut. Jos Haapokannon turvetuotanto saisi luvan, olisi valuma-alueella tuotannossa oleva kokonaispinta-ala noin 1 204,5 ha.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta sanotaan, että soiden käytöstä aiheutuva haitallinen vesistökuormitus vähenee, kun soita merkittävästi muuttava toiminta kohdennetaan ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille. Haapokannon reunojen puustoiset suoalueet on ojitettu, mutta muutoin Haapokannon turvetuotantoalueesta ojittamatonta aluetta on yhteensä noin 77 ha, joka suhteellisen luonnontilaista keidasrämettä. Ojittamattomien soiden ojittaminen johtaa virtaamien äärevöitymiseen ja haitallisten alivirtaamatilanteiden yleistymiseen. Uusien suoalueiden kuivattaminen vähentää valuma-alueen vesien pidätyskykyä tilanteessa, jolloin vesivarastotilan kasvattaminen ja eroosion vähentäminen olisi tarpeen.

Hakemuksessa on todettu, että Nurmonjoen yläosan ja Haapokannosta laskevan ojan kalataloudellinen merkitys on nykyään vähäinen, mutta väitteen perusteeksi ei ole esitetty kattavaa selvitystä. Nurmonjoessa on sähkökalastettu yhden kerran vuonna 2006 (yksi ala Luoman kohdalla).

Kalatalousryhmä toteaa, että Nurmonjoen yläosalta ja Haapokonnolta laskevasta ojasta puuttuu lupakäsittelyn kannalta keskeisiä tarpeeksi tuoreita ja kattavia kalasto- ja raputietoja.

Kalatalousryhmä katsoo ensisijaisesti edellä olevat seikat huomioon ottaen, että hankkeelle ei tule myöntää lupaa.

Jos hankkeelle kuitenkin myönnetään lupa, on luvan saajan vuosittain maksettava 1 100 euron kalatalousmaksu Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella käytettäväksi kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi kunnostustoimenpiteisiin ja kalojen istutustoimintaan.

Luvansaajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan myös toteuttaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

3) Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että turvetuotantoalueiksi tulisi ensisijaisesti varata valtioneuvoston valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen (13.11.2008) mukaisesti nimenomaan jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Haapokonto kuuluu tt-2-merkinnällä Lapuanjoen valuma-alueeseen, jossa turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus säilyy nykyisellä tasolla (suunnittelumääräys III). Lausunnon mukaan maakuntakaavan määräyksen noudattamista on vaikea arvioida ilman, että koko Lapuanjoen valuma-alueen suot ensimmäisistä kuntoonpanovaiheissa ovat kuormituksineen mukana vertailussa. Vertailu tarvitaan pitemmälle aikavälille, jotta voidaan arvioida tulevia vaikutuksia ja seurata kokonaisvaltaisesti maakuntakaavassa annetun määräyksen toteutumista.

Vesiensuojelurakenteet tulee tehdä niin huolella, että Nurmonjoen kuormitus ei oleellisesti lisääny, vaikka etenkin kunnostusvaiheessa vesimäärä kasvaa. Oleellinen osa vesiensuojelua on ehkäistä turpeen pääsy sarkajiin, jonka vuoksi turvekentillä liikkuminen ja turpeen käsittely on tehtävä huolella. Kaikkien vesiensuojelurakenteiden kunnossapitoon on panostettava niin, että vesiensuojelurakenteiden toimintakyky ei vaarannu.

Mikäli vesimäärä lisääntyy alapuolisissa ojissa oleellisesti, on turvetuotannon ympäristölupa tarpeen kirjata velvoite ojien ja rumpujen koon ja riittävyyden tarkistamisesta sekä mahdollisista korjauksista. Vastuu ojien toimivuudesta ja kunnossapidosta pitää kuulua sekä turvetuottajille että pelton- ja metsänomistajille.

Jos toiminnalle myönnetään lupa, tulee luvassa edellyttää kaikkien vesien käsittelymenetelmien ja –rakenteiden tehokkuuden, kunnon ja toimivuuden säännöllistä seurantaan sekä niiden perusteella mahdollista kunnostusta. Hakijan tulee huolehtia, että lupamääräykset tulevat urakoitsijoiden tietoon ja käytännössä noudatettaviksi.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti tankkaus-käytössä olevat maanpäälliset öljy-, polttoaine- ja muut kemikaalisäiliöt tulee varustaa niin, että säiliön vapaa tyhjentyminen estyy. Ulkona sijaitsevat säiliöt tulee sijoittaa tiiviille alustalle ja irti maasta sekä maastollisesti siten, että mahdollisen vuotovahingon yhteydessä aine ei pääse ympäristöön. Vaihtoehtoisesti käytettävät säiliöt voivat olla 2-vaippaisia, jolloin tiivistä alustaa ei tarvita.

Vaarallisia jätteitä varten tulee olla erillinen lukittava tai valvottu tila, mikäli vaarallisille jätteille on järjestetty keräys tuotantoalueella. Kutakin keräys-pisteeseen toimitettavaa lajia varten tulee olla erillinen selvästi merkitty keräysväline.

Auma-alueiden säännöllisestä muovin keräämisestä tulee huolehtia.

GTK:n selvitysten mukaan Haapokannon turvetuotantoa haittaava tekijä on monin paikoin paksuhko pintarahka. Yli 2 m syvä 120 ha:n alue soveltuu välttävästi kasvu- ja energiaturvetuotantoon.

Lausunnossa toivotaan, että kasvuturve nostetaan ympäristö- ja kuivike-käyttöön. Energianturvetuotantoon tulee ohjata vain energiasisällöltään siihen sopiva pitkälle maatunut turve.

Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen mukaan Haapokannon kytkeyty-neisyys lähialueen ojittamattomiin soihin on erinomainen (Karvasuo, Sika-neva, Korvenneva).

Seinäjoen kaupunginhallitus ei ole antanut asiasta erikseen lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

4) A ja B (743–404-4-132) vastustavat mahdollista Haapokannon turve-alueen rakentamista. Muistuttajien kiinteistöllä olevan metsälammen vie-reen on rakennettu metsämökki ja saunarakennus ja suunniteltu turpeenot-tohanke pilaisi mökkialueen luontolomailuun tarkoitettun virkistyskäytön. Metsäpalstaa on hoidettu luonnonmukaisesti sukupolvien ajan. Muistuttajat pitävät erityisen haitallisena laitoksen melu ja mahdollisia vesistövaurioita metsälammelle. Lisäksi lisääntynyt liikenne haittaa mökin virkistyskäyttöä ja yksityisyyttä.

5) C (743–404-5-152) ja asiakumppaneinaan D (743–404-5-152), E ja F (743-404-5-338), G ja H (743-404-4-121, 743-404-4-120) sekä I (743-404-4-14) vaativat, että lupaa ei myönnetä. Vaatimustaan he perustelevat mm.

sillä, että alue on pääosin ojittamatonta suota ja aikaisemmin ojitettua on vain noin 20 %. Muistuttajat viittaavat sekä Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeeseen että GTK:n vuonna 1993 tekemään turvetutkimusraporttiin.

Turpeennostolupien myöntäminen on kohdennettava niihin soihin, joiden luonnontilaisuusluokka on joko 0 tai 1. Jo ojitettujen soiden turpeenottomahdollisuudet on tutkittava ja jätettävä turpeenoton ulkopuolelle ne suot, joissa on ojittamattomia alueita. Muistuttajien mielestä lupakäsittelyssä tulee odottaa, kunnes Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeen pohjatiedon perusteella voidaan tehdä koko maakuntaa kattava ratkaisu luonnontilaisena säilytettävistä soista. Muistuttajien mielestä Haapokonto on säilytettävä lähiseudun asukkaiden virkistysalueena ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä.

Muistuttajat katsovat, että turpeennoston aiheuttama melu- ja pölyhaitta on merkittävä muistuttajien noin 500–800 metrin etäisyydellä sijaitseville vakituksille / loma-asunnoille. Muistuttajat viittaavat Karvasuon YVAan, jossa on todettu 30 % kokonaisajasta tuulevan pohjoisesta ja luoteesta ja 30 % etelästä ja lounaasta. Pölyhaitat yltyvät 1 000 m saakka.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, on lupaehtoihin ehdottomasti sisällytettävä aumojen 3 (itälaita) ja 4 (etelälaita) poisto ja aumaus tulee keskittää luoteislaitaan olemassa olevan metsäautotien läheisyyteen asutukselle aiheutuvien haittojen minimoimiseksi.

6) J ja K (743–404-5-338-M) vaativat, että ympäristölupaa ei myönnetä. Vaatimuksensa perusteluissa on mainittu, että muistuttajat omistavat lähes ympärivuotisessa olevan vapaa-ajan kiinteistön noin 700 m:n etäisyydellä Haapokonnosta. Haapokonnolla on suuri merkitys luonnon monimuotoisuudelle. Se on useiden uhanalaislajien ja lintudirektiivin suojelemien lajien elinaluetta. Sillä on merkitystä virkistysalueena ja maisemakohteena.

Muistuttajat viittaavat valtioneuvoston periaatepäätöksen (30.8.2012) linjauksiin mm. soita merkittävästi muuttavan maankäytön kohdentamisesta ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille tai turvemaille.

Haapokonto on luonnontilassa oleva kilpikoidas, jonka reunat on ojitettu. Noin 80 % suoalasta on ojittamatonta. Etelä-Pohjanmaalla on jäljellä enää hyvin vähän rakenteeltaan täysin ehjiä ja vesitaloudeltaan luonnontilaisia kilpikkeitä ja muistuttajien mielestä Haapokonton turpeenoton sijasta tulisi ennallistaa.

Kilpikkeitä ovat lintuparatiiseja ja niillä on myös oma perhoslajistonsa. Suolla ja sen lähiympäristön metsissä pesii useita uhanalais- ja direktiivilajeja. Muistuttajat ovat seuranneet alueen linnustoa 23 vuoden ajan ja lintulajisto on poikkeuksellisen moninainen: laulujoutsen, riekko, metso, mehiläishaukka, sinisuohaukka, ruisräikkä, taivaanvuohi, liiro, suopöllö, tervapääsky, leppälintu, kivitasku, luhtakerttunen, kultarinta, mustapääkerttu, lehtokerttu, hernekerttu, pensaskerttu, tiltalti, hippiäinen, isolepinkäinen,

närhi, punavarpunen, peltosirkku, pohjansirkku ja pajusirkku. Suon runsas hyönteislajisto on myös merkittävä suon laidoilla pesiville linnuille. Haapokonnolla on tavattu 1.7.2012 erityisesti suojeltava perhoslaji. Laji on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi ja se on yksi Suomen kansainvälisistä vastuulajeista.

7) Suomen Luonnonsuojeluliitto / Pohjanmaan piiri toteaa, että hakemuksessa on päätöksenteon kannalta sellaisia merkittäviä puutteita ja esitetyiltä osin sellaisia haittavaikutuksia, että hankkeelle ei voida antaa myöntävää lupaa.

Muistutuksessa on todettu, että hakemus on vain välttävästi laadittu ja käytettävissä ollut materiaali sekava. Haapokonnon pohjoisosan laajennusalueelta ei ole esitetty lintu- ja luontoselvityksiä lainkaan.

Muistutuksessa on viitattu alueelta löydettyyn suotyyppiin, oligotrofinen lyhytkorsiräme (uhanalaisuusluokitus; vaarantunut, VU) sekä siihen, että pääosa muita suotyyppejä on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT). Linnustoselvityksen lajien osalta viitataan siihen, että alueelta tavataan myös riekko, jonka osalta selvitys on tekemättä.

Alueelle ei ole tehty rämeristihämähäkkikartoitusta, samoin selvittämättä ovat viitasammakko, sudenkorennot ja sukeltajat. Liito-oravaselvitys on tehty väärään vuodenaikaan (keskikesällä), sillä silloin lajin luotettava havainnointi on liki vaikeaa. Perhosten osalta on laadukkaasti selvitetty mm. valtakunnallisesti uhanalaisia perhoslajeja, kuten erityisesti suojeltava laji (EN), isojuuriyökkönen (RT) ja nummihiilikäs (RT).

Melumallinnuksessa ei ole otettu huomioon tuulen suunnan vaikutusta äänen kulkeutumiseen. Muistutuksessa arvioidaan, että epäsuotuisissa olosuhteissa meluarvot ovat korkeammat kuin esitetyt. Raja-arvojen ylityksiä pidetään epätodennäköisinä, jos toimitaan tavanomaisin työkonein ja menetelmin.

Muistuttajan läpikäymässä lupamateriaalissa ei ollut mukana kaivannaisjätteen selvitystä, joten sen tekemisestä ei ole tarkempaa tietoa.

Hakemuksessa on esitetty vedenlaatutietoja vähäisesti, eivätkä ne muistuttajan mielestä ole riittävä osoitus vesien nykytilan tietämyksestä eikä tulevasta kuormituksesta. Vedenlaadusta ei saa riittävää kokonaiskäsitystä eri vuodenaikoina.

Kevätkutuisten kalojen osalta pienemmistä puroista olisi tullut laatia kalastus selvitys, joka nyt puuttuu täysin. Erityisesti maininnat alapuolisen vesistön istutetuista taimenista ja aikaisemmista rapuhavainnoista edellyttäisivät lisäselvitysten tekoa kalaston osalta. Hakemukseen ei ole liitetty erillistä kalastus selvitystä lukuun ottamatta tiedustelua paikallisen kalastuskunnan puheenjohtajalle ja tukeutumista vanhaan selvitysmateriaaliin.

Nurmonjoki on ajoittain vähävetinen ja virtaus ohjataan alueen tekojärviin. Vaikutukset saattavat näkyä osaltaan myös järvioltaissa, joiden tila on muutenkin ajoittain kriittinen mm. hapettomuuden takia. Lapuanjoki on turvetuotannon osalta varsin kuormittunut ja suunniteltu turvetuotannon lisäys kohdistuu varsin keskeiselle alueelle. Lapuanjoen COD –pitoisuus on nouseva pitkän aikavälin tilastojen mukaan.

Vesienkäsittelyssä ei ole varauduttu riittävässä määrin häiriötilanteisiin (rankkasateet). Kuormitustiedot ovat laskennallisia ja ovat suuntaa antavia. Ominaiskuormitusluvut ja teoreettiset laskentamallit mitä todennäköisimmin ovat hyvin kaukana todellisista kuormitusmääristä etenkin kiintoaineksen ja erityisesti humuskuormituksen osalta. Ero korostuu suurten virtaamien aikana, jolloin suurin osa vuotuisesta kuormituksesta voi joutua vesistöön.

Pintavalutus kentällä ei kyetä poistamaan merkittävässä määrin tällä hetkellä vesistölle haitallisimpana pidettävää COD- kuormitusta. Hakemuksesta jää epäselväksi pintavalutus kentän valuma-alue.

Muistutuksessa todetaan, että kuormituslaskelmat ovat teoreettisia. Kemialliseen hapenkulutukseen liittyy olennaisesti liuennut humus, jota ei juurikaan voida poistaa nykyisin vesienkäsittelymenetelmin. Myös pintavalutus kentän suon rauta-fosfori- suhde tulisi ottaa huomioon, koska alueelta voi hapettomissa olosuhteissa tapahtua voimakasta fosforin vapautumista.

Muistutuksessa katsotaan, että Pajulammin alueen valuma-alueen koon muutos (noin 15 %) edellyttäisi vesilain mukaisen poikkeusluvan hakemista. Myöskään lammen eliölajistoa ei ole selvitetty (mm. sukeltajat, viitasammakko ja sudenkorennot).

Myöskään vesienlaskulupaa toisen maalta kulkevien ojien kautta ei ole esitetty. Haapokannon suolta olisi tullut esittää myös happamien sulfaattimaiden selvitys.

Hakijan vastine

Hakija on antanut seuraavan vastineen annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa tuodaan esille Nurmonjoen vesimuodostuman laatu; hajakuormituksen vuoksi veden laatu on luokiteltu välttäväksi ja vesistö rakentamisen seurauksena joen hydromorfologinen tila on luokiteltu huonoksi. Lausunnossa mainitaan turvetuotannon COD-kuormituksen vaikea havaittavuus.

Hakija toteaa, että turvetuotannon kuormitusta COD-kuormitus mukaan luetuna on seurattu lukuisin näytteenotoin eri ajankohtina Suomessa useita kymmeniä vuosia useilla kymmenillä soilla. Seurannassa ei ole esiintynyt suurta kuormituksen ajallista ja määrällistä vaihtelua, vaikka tarkkailua on tehty laajojen ja hyväksytyjen tarkkailuohjelmien mukaan. COD-kuormituksessa on otettava huomioon, että sitä tapahtuu kaikilla humuspohjaisilta maa-alueilta. Haapokannon tapauksessa hanke käsittää hyvin pienen osan Nurmonjoen laajasta (865 km²) valuma-alueesta, jolla on run-

saasti turvepohjaista peltoa ja ojitettuja suoalueita. Suoalueilta ja turvepohjaisilta peltoalueilta purkautuvien vesien luonteeseen kuuluu COD-kuormitus. Ottaen huomioon hankkeen pinta-alan sekä Nurmonjoen valuma-alueen laajan valuma-alueen ja maankäytön voidaan arvioida, että hankkeen aiheuttama COD-kuormitus ja kuormituksen vaikutus on vähäinen.

Yhtiö on aloittanut Haapokannon hankinnan turvetuotantoon selvitystyöllä ja maanhankinnalla 10 vuotta sitten. Lausunnossa viitatussa Etelä-Pohjanmaan suoselvityksessä todetaan Haapokannon suoalan olevan 336 ha, josta on ojitettu 66 %. Hankkeen kuormituksessa on otettu huomioon kunnostusvaiheen lyhytaikainen tyhjennysvaluma mitoittamalla pintavalutuskenttä riittävän suureksi. Selvityksessä ”Turvetuotannon kuormitus - kirjallisuuskatsaus ja asiantuntija-arvio turvetuotannon vesistökuormitukseen vaikuttavista tekijöistä” (Klöve, B 2011 ym.) on esitetty laaja tarkastelu ojituksen vaikutuksesta suon hydrologiaan. Tarkastelussa todetaan, että ojitusalueiden vaikutukset hydrologiaan ovat hyvin moninaiset ja osittain vaikutukset kumoavat toisensa. Ojituksen vaikutukset ojitusalueen kokonaisvesitaseeseen ovat kuitenkin yleensä pieniä. Tarkastelun mukaan luonnontilaiset suot toimivat harvoin varsinaisina vesivarastoina sateiden yhteydessä. Suon pintakerroksen kuivuminen ojituksen seurauksena lisää suon vedenvarastointikykyä, pienentäen kuivalla kaudella valuntahuippuja. Toisaalta haihdunta kuivalta tuotantopinnalta on vähäisempää, jolloin vuosivalunta voi kasvaa. Keväinen lumensulaminen ojitusalueella aikaistuu mikä tasoittaa kevätylivirtaamaa. Haapokannon hankealueella kuivatusvedet johdetaan ympärivuotisesti pintavalutuskentän kautta mikä tasoittaa ylivirtaamia. Samaan suuntaan toimii virtaamansäätöpadot kokoojaojissa. Em. selvityksessä todetaan suo-ojitusten tyypillisesti lisäävän kesä- ja talviaikaisia alivirtaamia. Ko. vaikutusta pienentää turvekentän madaltuminen (tuotannon edetessä) veden varastointikapasiteetin pienentyessä ohenevassa turvekentässä. Nurmonjoen valuma-alue on 865 km². Hankkeen ala on 105 ha, joten hanke muodostaa siis hyvin pienen osan Nurmonjoen valuma-alueesta eikä hanke aiheuta virtaamamuutoksia Nurmonjoessa.

Lausunnossa todetaan pintavalutuskentän sopivan kuivatusvesien käsitteilyyn. Lausunnossa esitetään, että pintavalutuskentän vähäinen puusto tulisi ajourien välttämiseksi jättää pääosin poistamatta. Hakija toteaa, että em. esitys voidaan toteuttaa pintavalutuskentän rakentamisessa. Mahdollinen vähäinen puuston poisto tehdään ajourien välttämiseksi talviaikaan. Lausunnossa esitettyihin pintavalutuskentän tehotavoitteista hakija toteaa, että Turvetuotannon ympäristösuojeluohjeen (2013) mukaan pintavalutuskenttä poistaa valumavedestä kiintoainetta, rautaa, typpeä, fosforia ja jonkin verran myös orgaanisia aineita. Humusaineita sillä ei ole voitu valumavesistä poistaa, mutta humuksen rautapitoisuutta sen sijaan on onnistuttu vähentämään. Kenttä toimii parhaiten kesällä, jolloin sillä tapahtuvat biologiset prosessit ovat tehokkaimmillaan. Kevät- ja syystulvien aikana sen puhdistusteho heikkenee. Tarkkailutulosten mukaan pintavalutuskenttien reduktiot ovat olleet keskimäärin taulukon 1 mukaiset.

Taulukko. Ojittamattomien ja ojitetujen pintavalutuskenttien puhdistustehot (reduktio-%:t) (Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje 2013)

	Ojittamaton kenttä	Ojitettu
	(reduktio-%)	(reduktio-%)
Kiintoaine	62–89	14–87
Kokonaisfosfori	16–74	osalla huuhtoutunut, osa poistanut fosforia hyvin (max 74 %)
Kokonaistyyppi	21–58	6-53

Hakija toteaa, että Haapokannon kentän voi arvioida toimivan taulukon 1 mukaisissa reduktioprosentin rajoissa.

Lausunnossa todetaan tarkkailun voitavan järjestää siten, kuin hakemuksessa on esitetty paitsi, että tarkkailuun on lisättävä erillisiä näytteitä kevään ylivaluman aikaan (maalis-huhtikuu) ja muissa mahdollisissa ylivaluntatilanteissa ja kuormitus- ja vaikutustarkkailun (vesistötarkkailun) on oltava jokavuotista. Hakijalla ei ole huomauttamista vaatimukseen jokavuotisesta kuormitus- ja vesistötarkkailusta kunnostusvaiheessa. Tuotantovaiheen osalta hakija esittää tuotantovaiheen alussa tehtäväksi kuormitus- ja vesistötarkkailua 2 vuotta sekä ennen lupamääräysten tarkistamista 1-2 vuotta. Muulloin Haapokannon kuormitus esitetään laskettavaksi Vaskiluodon Voima Oy:n ja EPV Bioturve Oy:n Etelä-Pohjanmaan alueella olevien soiden mittaustulosten perusteella. Em. yhtiöillä on soita, joilla on jokavuotinen kuormitustarkkailu tai soita, joilla tehdään kuormitustarkkailua. Mm. Vähänevan turvetuotantoalueelle on määrätty ympäristöluvassa jatkuva toiminen virtaaman mittaus ja laaja ympärivuotinen vuotuinen päästötarkkailu ja vesistötarkkailu. Turvetuotantoalueilta tulevat virtaamat ja kuormitukset ovat vähäisiä verrattuna alapuolisten vesistöjen virtaamiin ja kokonaiskuormitukseen. Tarkkailussa virtaamahuiput saadaan kiinni jatkuvatoimisella virtaamanmittauksella ja siihen liitetyllä huippuvirtaama hälytyksillä ja huippuvirtaamaan ajoitetuilla näyteenotoilla. Vähänevan ja hakijan muiden tuotantosoiden (mm. Iso-Kerusneva) tarkkailutulokset ovat hyödynnettävissä muiden soiden myös Haapokannon kuormituksen seurannassa. Hakijasta ei ole taloudellisessakin mielessä mitenkään tarkoituksenmukaista tarkkailla joka suota joka vuosi. Taustatiedoksi vastineessa todetaan, että esim. Vähänevan tarkkailukustannukset ovat 320 000 euroa 20 vuoden aikana.

Luontoarvojen osalta hakija toteaa, että Haapokannolla on neljä yleisesti esiintyvää luontotyyppiä, joita ei ole luokiteltu vaarantuneiksi. Linnustokartoituksessa lajimääräksi saatiin 5 (Etelä-Pohjanmaan suoselvitys). Alueella ei ole luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltuja lajeja. Alueen kuntoonpanotyöt voidaan toteuttaa töiden ajoituksella siten, että hankealueella ei rikota lausunnossa mainittua luonnonsuojelulain 39 §:n määräyksiä (lintujen häiritsemiskielto erityisesti lintujen pesimisaikana).

Lausunnossa mainittu Haapokannon perhosselvitys on tehty pitkäkestoisena seurantana ja asiantuntevasti vuonna 2012. Selvityksen mukaan hankealueella ei esiinny luonnonsuojelulla rauhoitettua perhoslajistoa.

Lausunnossa mainitun lähimmän vapaa-ajan asunnon omistajan kanssa on sovittu tilan Haapokkonno 4-126 kauppaan liittyvät seuraavat ehdot:

- Omistaja myy tilasta Haapokkonto 4-126 13,6 ha määräalan.
- kaupan ehdoissa mainitaan, että melua aiheuttavaa konetyötä tulee välttää mökin välittömässä läheisyydessä.
- lisäksi todetaan, että ympäristöluvan ehdoissa huomioidaan se että mökin välittömässä läheisyydessä olevan maauimalan syventämiskustannuksista vastaa ostaja, mikäli maauimala kuivuu. Ehto on kirjattu jatkuvaksi koko turvetuotannon ajan.

Em. vapaa-ajan asunto sijaitsee 320 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Hakija on jättänyt suojavaoähykkeen vapaa-ajan asunnon ja tuotantoalueen väliin. Suojavaoähyke on suurelta osin hakijan hallussa. Muu asutus sijaitsee etäällä hankealueesta.

Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa tuodaan esille Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelma ja ohjelman tilatavoitteet Nurmonjoen osalta, virtaamat, turvetuotannon kuormitus, ojittamaton suoala sekä kalastotiedot.

Hakija toteaa, että em. Lapuanjoen vesienhoidon toimenpideohjelmassa on esitetty eri kuormittajille toimenpiteet, joilla vesienhoidon tilatavoitteet saavutetaan Lapuanjoella. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa todetaan, että turvetuotannossa lisätoimenpiteillä (pintavalutus, kasvillisuuskentät ja kemikalointi) turvetuotannon kuormituksen vähenemätavoite voidaan saavuttaa vuoteen 2015 mennessä, kun myös kaikki perustoimenpiteet toteutetaan. Lisätoimenpiteisiin luettavista pintavalutuksesta, kasvillisuuskentistä ja kemiallinen käsittelystä todetaan seuraavaa: Lapuanjoen valuma-alueella on runsaasti vanhoja turvetuotantoalueita, joiden kuivatusvesien käsittely on puutteellista. Vuoteen 2015 mennessä kaikille toiminnassa oleville turvetuotantoalueille on rakennettu pintavalutuskentät, kuivatusvesien kemiallinen käsittely tai muu soveltuva kuivatusvesien käsittelymenetelmä. Nykyinen turvetuotantoala on 3 600 ha, josta osa poistuu tuotannosta vuoteen 2015 mennessä ja vastaavasti uusia tuotantoalueita otetaan käyttöön. Nykyisin pintavalutus ja kasvillisuuskenttiä on käytössä 800 hehtaarin alueella ja vuoteen 2015 mennessä pintavalutus kattaa arviolta 2 800 hehtaaria. Turvevesien kemikalointia ei ole vielä Lapuanjoen vesistöalueella käytössä. Virtaaman säätöä suositellaan erityisesti virtaamien taasaamiseksi kaikille turvetuotantoalueille, jossa se voidaan toteuttaa. Virtaaman säätö täydentää muita vesiensuojelutoimenpiteitä. Arviolta tätä lisätoimenpidettä tarvitaan noin 1 200 hehtaarille tuotantoalueista. Jatkoajan tarve vuoteen 2027 vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamisessa ei siis johdu turvetuotannosta. Haapokkonnon vesiensuojelurakenteet ovat Lapuanjoen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaiset ja hanke edustaa toimenpideohjelmassa mainittuja uusia tuotantoalueita.

Virtaamia on käsitelty vastineen kohdassa 1. Turvetuotannon kuormitustason osalta todettakoon, että pintavalutuskentällisillä soilla kuormitus ei ole

kovin korkea. Lausunnossa mainitaan Nurmonjoen fosforipitoisuuden olevan nykyisin noin 90 µg/l ja tavoitetaso olevan 40–60 µg/l. Pintavalutus-kentällisten soiden veden keskimääräinen fosforipitoisuus on ollut keskimäärin 40 µg/l Pohjois-Suomessa ja 54 µg/l Etelä-Suomessa (Pöyry Oy 2009). Kiintoaineen osalta pintavalutuskentät ovat toimineet varsin hyvin. TASSO-projektissa havaittiin vanhan metsäojitusalueen kiintoainekuormitukseksi 40 kg/ha vuodessa, kun taas pintavalutuskentällisten soiden kuormitustaso on selvästi alhaisempi. Luonnontilaisen valuma-alueen (326 ha, josta turvemaata 43 %) kiintoainekuormitus oli korkeampi kuin 150 ha laajuisen pintavalutuskentällä varustetun turvetuotantosoon. Metsätaloukskäytössä olevan 106 ha laajuisen ojitusalueen (vanha ojitus) kuormitus oli lähes samaa suuruusluokkaa kuin pintavalutuskentällä varustetun 150 ha laajuisen turvetuotantoalueen.

Hankkeen ojitustilannetta ja hankkeen valmistelua on käsitelty vastineen kohdassa 1.

Kalastotietojen osalta hakija toteaa, että Nurmonjoen kalasto on hyvin selvillä hakemuksen tietojen perusteella. Tietojen (1993, 1996–1999, 2006 ja 2012 haastattelu), perusteella Nurmonjoen pääuoman kalaston pääosan muodostaa särki, lahna, ahven, kiiski, made ja hauki. Rapukantojen on todettu romahtaneen 1970-luvulla, eikä rapuhavaintoja ole tullut tietoon viime vuosikymmeniltä. Vastineessa selvennetään, että Nurmonjoki on luokiteltu Lapuanjoen vesienhoidon toimenpideohjelmassa hydrologis-morfologisesta muuttuneisuudeltaan ”voimakkaasti muutettu vesimuodotuma” -luokkaan. Luokittelun perusteet (0=ei muutosta, 4= erittäin suuri muutos) ovat nousuesteet (3), rakennettu putouskorkeus (3), rakennettu osuus (3), lyhytaikaissäännöstelyn voimakkuus (3), muutos kevytylivotuomassa (4 – Nurmonjoessa kevytylivotuoma ohjattu tekoaltaisiin). Pistearvon ylittäessä 10, jokiosuus voidaan nimetä voimakkaasti muutetuksi. Nurmonjoen pistearvo on 16.

Lausunnossa esitetään hankkeen vuotuiseksi kalatalousmaksuksi 1100 eur. Hakija pitää esitettyä maksua hankkeen vähäisiin vaikutuksiin ja em. kalastoon viitaten korkeana ja esittää kalatalousmaksun kohtuullistamista 650 euroon. Lausunnossa esitettyyn kalataloustarkkailuun ja tarkkailun toteuttamiseen hakijalla ei ole huomauttamista.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon viitaten, hakija toteaa, että Haapokonnosta on ojitettu 2/3. Alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Hakija on aloittanut Haapokonnon turvetuotantohankkeen hankinnan selvityksillä ja maanhankinnalla noin 10 vuotta sitten. Vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan turvetuotannon toimenpiteet ovat riittävät vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamiseksi Nurmonjoella. Haapokonnon vesienkäsittelyrakenteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset, rakenteet pidetään kunnossa ja urakoitsijat ovat tietoisia lupamääräyksistä. Polttoainesäiliöt ovat hankkeessa Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaiset. Jätteiden keräys järjestetään kaupungin jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Suomen luonnonsuojeluliitto / Pohjanmaan piiri ry:n lausunnon osalta hakija toteaa, että Haapokonnosta ojitettu 2/3, alueella ei ole erityisiä luontoarvoja ja hanke on aloitettu jo noin 10 vuotta sitten hankinnan selvityksillä ja maanhankinnalla. Muistutuksessa mainitulle hankealueen pohjoisosalle on laadittu luontoselvitys. Alue on täysin ojitettu ja alueella ei havaittu erityisiä luontoarvoja. Muistutuksessa mainittu oligotrofinen lyhytkorsineva (uhanalaisuusluokituksessa luokka VU vaarantunut) ei sijaitse hankealueella. Hankealueella ei ole vaarantuneiksi luokiteltuja suotyyppejä. Hankealueen linnustokartoituksessa todettiin pesimälinnuston koostuvan kymmenestä lajista. Alueen suolajien osuus on pieni eikä alueella tavattu erityisesti suojeltavia tai luonnonsuojeluasetuksella valtakunnallisesti uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja. Alueella ei tavattu vesilintu- tai kahlaajakeskittyviä, sillä suolla ei ollut avoimia vesialueita.

Muistutuksessa mainitut rämeristihämähäkki ja viitasammakkokartoitus on tehty. Liito-oravakartoitus on tehty tutkimalla hankealueelta liito-oravalle soveliaat elinympäristöt. Ko. ympäristöjä ei hankealueella ole. Lisäksi hankealueen ympäristössä tarkistettiin kolme metsikköä, joiden alueella ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Hanke ei edes sisällä toimenpiteitä ko. tarkistettujen metsiköiden alueella.

Melun laskentamallissa yksittäisen ajoneuvon aiheuttama keskiäänitaso yö- ja päiväajalle vastaa myötätuuliloja.

Kaivannaisjäteselvitys on hakemuksen liitteessä 2.

Vedenlaatu seurantatiedot ovat Ympäristöhallinnon tietokannasta. Lisäksi hakija on ottanut näytteitä alapuolisesta vesistöstä. Kalastotietoihin on vastattu vastineen kohdassa 2. COD-pitoisuuksiin on vastattu vastineen kohdassa 1.

Pintavalutus kentän valuma-alue on 109 ha, mikä käy selville hakemuksen pintavalutus kenttäpiirustuksista (2493-2-06A, B ja C). Muistutuksessa mainittu ympäristökartan F=167 ha on laskuojan valuma-alue pintavalutus kentän mittapadon alapuolella. Ko. kohtaan laskee eristysojien vesiä tuotantoalueen ympäristöstä 67 ha:n alalta. Kokonaisuutena hankkeen valuma-alue alapuoliseen metsä-/peltoalueen ojaan on pieni. Pintavalutus kenttä on suurimmaksi osaksi ojittamattomalla suoalueella, joiden on todettu soveltuvan hyvin turvetuotantoalueiden vesienkäsittelyyn. Hankkeessa on varmistettu Pajulammin vesitalous eikä hankkeella ole vaikutuksia Pajulammin vesitalouteen.

Haapokono ja sitä laajalti ympäröivä alue eivät kuulu sulfaattimaiden riskialueeseen kuten alla olevista tiedoista käy selville

Haapokonto sijaitsee 100 m korkeustasolla. GTK:n happamat sulfaattimaat karttatietokannan mukaan sulfaattimaiden esiintymisriski alueella on pieni. Alueen länsi- ja pohjoispuolen kartoituspisteillä ei havaittu happamia sulfaattimaita. Haapokonnon suoalue rajoittuu moreeni maastoon. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 57 % ja karkearakeiset lajittuneet ai-

nekset hiekka 24 % ja hieta. Vain muutamalla tutkimuspisteellä on pohjamaalajiksi havaittu hienorakeinen lajittunut maalaji (savi, hiesu, hienohieta), joissa happamuutta tuottavia sulfideja yleisimmin esiintyy. Hakija on liittännyt vastineeseensa GTK:n aineistosta kartan happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyydestä. Sen mukaan Haapokonto ja sitä laajalti ympäröivä alue eivät yleensäkkään kuulu sulfaattimaiden riskialueeseen.

A:n muistutuksen osalta hakija toteaa, että muistutuksen jättäjän vapaa-ajan rakennus sijaitsee 650–700 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Hankkeella ei ole riittävän etäisyyden vuoksi melu- tai kuivatusvaikutuksia muistutuksen jättäjän kiinteistölle. Hankkeen turvekuljetusliikenteestä suurin osa ei kulje metsäautotietä muistutuksen jättäjän kiinteistön kautta. Yhden auman turvekuljetusliikenne suuntautuu kiinteistön kautta kulkevalle metsäautotielle. Metsäautotien ja kiinteistön rakennuksen välinen etäisyys on 50 m.

C ja D, I, H ja G sekä F ja E:n muistutuksen osalta hakija toteaa, että rakennukset sijaitsevat riittävän etäällä tuotantoalueesta (600-950 m), jotta niille ei aiheudu melu- tai pölyhaittoja. Hankkeen alueen luontoarvoja on käsitelty vastineen kohdissa 1 ja 4. Alueella ei ole havaittu erityisiä luontoarvoja.

F ja E:n muistutuksen osalta hakija toteaa, että muistutuksessa tarkoitettu vapaa-ajan rakennus sijaitsee hankkeen koillispuolella muistutuksen mukaan noin 700 m etäisyydellä. Em. etäisyys on ilmeisesti mitattu pintavalutuskentän reunasta, sillä hakijan mittauksen mukaan rakennus sijaitsee 950 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Pintavalutuskentällä ei tapahdu turvetuotantotoimintaa eikä kentän alueella liikuta koneella. Poikkeuksena kentän rakenteiden kunnossapitoon ja huoltoon liittyvät lyhytjaksoiset kaivinkone- tms. kalustolla tehtävät huoltotyöt. Turvetuotantotoiminta ja siinä tapahtuva melu- ja pölypäästöt sijoittuvat siis yli 950 m etäisyydellä muistutuksen jättäjien vapaa-ajan asunnosta. Ko. etäisyydellä hankkeesta ei aiheudu muistutuksen jättäjän kiinteistölle melu- eikä pölyhaittoja. Haapokonton suoalasta ei ole 80 % ojitattamaton kuten muistutuksessa esitetään. Haapokonton suoalasta on ojitettu 66 %. Alueen suotyyppisiä ei ole luokiteltu vaarantuneiksi. Haapokonton linnusto ei ole erityisen runsaslajinen kuten vastineessa on jo aikaisemmin todettu. Etelä-Pohjanmaan suoselvityksessä lajimääräksi saatiin 5 lajia ja alueen luontoselvityksessä todettiin myös suolajien määrä pieneksi. Alueella ei tavattu erityisesti suojeltavia tai luonnonsuojeluasetuksella valtakunnallisesti uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja. Alueella ei tavattu vesilintu- tai kahlaajakeskittymiä, sillä suola ei ollut avoimia vesialueita. Alueen perhosselvityksessä ei tavattu rauhoitettua lajistoa.

Hakemuksen täydennys

Hakija on kuuluttamisen jälkeen täydentänyt hakemustaan selvityksellä Haapokonton pohjoisosan kasvillisuudesta ja linnustosta kesällä 2013 se-

kä selvityksillä rämeristihämähäkin ja viitasammakon esiintymisestä. Tiedot on kuvattu tarkemmin hakemuksen sisältö –osassa.

Hakemuksen täydennyksen johdosta pyydetyt lausunnot

Vastineen yhteydessä annetun hakemuksen täydennyksen osalta ei ole katsottu tarpeelliseksi pyytää lausuntoja tai kuuluttaa hakemusta uudelleen.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Vaskiluodon Voima Oy:lle ympäristöluvan Haapokannon turvetuotantoon Seinäjoen kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 66 ha ja jonka lisäksi toimintaan kuuluvat tukitoiminta-alueet ja vesienkäsittelyrakenteet (tukikohta-alue 0,5 ha, pumppaamo- ja laskeutusallasalue noin 1,5 ha sekä pintavalutuskenttä 5,7 ha).

Aluehallintovirasto myöntää oikeuden johtaa kuivatusvesiä tilojen Leikkari (743-404-5-339) ja Haapookyö (743-404-4-45) alueella sijaitsevaan ojaan.

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen yhteensä noin 31 ha:n alueelta siltä osin kuin se koskee turvetuotantoa ja auma-alueita lohkolla 1 sekä lohkojen 3 ja 4 länsireunalla aluetta alle 400 m etäisyydellä kiinteistöllä Haapokonto (743–404-4-126) sijaitsevasta loma-asuntorakennuksesta. Hylättyjen alueiden sijainti on esitetty päätöksen liitekartalla.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen pintavalutuskentän alapuolista laskuojaa pitkin johdettava hakemuksessa (pvm 24.1.2011) olevan kuvan 3 mukaisesti Nurmonjoen yläosalle.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen liitteenä olevan tuotantosuunnitelman 2493-1-05A (31.8.2011) mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti 5,7 ha:n pintavalutuskentällä.

Pintavalutuskentällä olevat ojat ja ajourat on tukittava vähintään kolmen metrin pituisilla tukoksilla riittävän lyhyin välein kentän kaltevuuden perusteella. Ojien ja ajo-urien tukkiminen ja kaikki pintavalutuskentällä tehtävät työt tulee tehdä aikana, jolloin kentälle ei muodostu ajouria. Kentällä oleva vähäinen puusto tulee jättää pääosin poistamatta. Pintavalutuskentän kunnostustyöt on tehtävä siten, että kenttäkerroksen kasvillisuus säilyy mahdollisimman luonnonmukaisena ja koskemattomana.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien on oltava mitoitukseltaan vähintään mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvännukset. Eristysoja kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista. Hylätyn lohkon 1 alueen vedet on johdettava Pajulammin kautta Kyrönjoen vesistöalueelle.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien.

Jos käsitellyn veden kokonaisfosforipitoisuus on alle 30 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus alle 700 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 3 mg/l kyseisen parametrin ja käsittelyajan puhdistustehovaatimusta ei tarvitse ottaa huomioon.

4. Jos pintavalutuskentän puhdistusteho ei tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna tehovaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Laskeutusaltaiden ja niiden jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden on oltava käytössä ennen sarkaojitusta ja suon pintakerroksen poistamista. Ne on esitettävä ennen käyttöönottoa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietsyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietsyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Pintavalutus Kentän läpi kulkevan vesijohdon mahdolliset siirrot ja korjaukset pintavalutus Kentän alueella on toteutettava siten, että pintavalutus Kentän vedenpuhdistustehoa heikentävät muutokset korjataan välittömästi.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista tai loma-asuntorakennuksista. Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi. Tuotantoalueen ja asutuksen välinen puusto on säilytettävä luvan saajan hallinnoimilla alueilla.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Toiminta tulee järjestää siten, että lähimmillä asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei ylitä ulkona A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Loma-asuntojen piha-alueilla melutaso ei saa ylittää A-painotetun keskiäänitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 45 dB (klo 7-22) eikä yöohjearvoa 40 dB (klo 22-7).

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Jätteet on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaarallisuuden merkittävään pakkaukseen. Auma-alueiden säännöllisestä muovin keräämisestä tulee huolehtia. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa, lukitussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestien ja laponestien.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristön-suojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

14. Vesistö tarkkailu on toteutettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Kalataloustarkkailu on tehtävä Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Tarkkailusuunnitelmat on toimitettava viranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailut voidaan toteuttaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

Melun ja pölyn leviämistä tuotantoalueen ympäristössä on tarkkailtava tarvittaessa mittauksin Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Vesistö tarkkailun vuosiraportit ja kalataloustarkkailun raportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun raportit on toimitettava

myös Lapuanjoen kalastusalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan saajan on osallistuttava laskuojien kunnossapitoon.

Kalatalousmaksu

16. Luvan saajan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 580 euroa kalatalousmaksua Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Ensimmäinen maksu on suoritettava kuukauden kuluessa kuntoonpanon aloittamisesta siltä vuodelta, jona kuntoonpano aloitetaan.

Kuntoonpanon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminta johtoalueilla

17. Turvetuotanto on järjestettävä niin, että sillä ei aiheuteta haittaa tuotantoalueella olevalle vesijohdolle tai voimajohdolle eikä vaaraa aiheuttavia tilanteita. Luvan saajan tulee noudattaa johtojen omistajien kanssa erikseen sovittavia menettelytapoja.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

18. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-

selle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrättyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 ja 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään 30.6.2024 jätettävä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot tuotannon aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista ja niiden vähentämisestä, vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–11 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osilta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen osittaisen hylkäämisen perustelut

Tuotantoalueen pintavalutuskentältä vedet johdetaan metsä- ja pelto-ojia pitkin noin 1,5 km etäisyydellä olevaan Nurmonjokeen. Nurmonjoki on vesienhoidon suunnittelussa luokiteltu voimakkaasti muutetuksi vesistöksi ja sen ekologinen tila suhteessa saavutettavissa olevaan tilaan on luokiteltu huonoksi. Nurmonjoen yläosan alapuolisella jokiosuudella sijaitsee Nurmonjoen vähävetinen uoma sekä Hirvijärven tekojärvi, jonne osa joen vedestä johdetaan. Vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan tavoitteena on vuoteen 2027 mennessä vähentää Nurmonjoen fosforipitoisuutta tasol-

ta 90 µg/l vaihteluvälille 40-60 µg/l. Hakemukseen liitettyjen vesinäytteiden analyysituloksien mukaan ovat Nurmonjoen yläosan ravinnepitoisuudet erittäin korkeat (kokonaisfosfori 90 -140 µg/l, kokonaistyyppi 1 200- 1 300 µg/l).

Nurmonjoen valuma-alueella sijaitsee ennestään huomattavia turvetuotantoalueita sekä vesistöä kuormittavaa metsä- ja maataloutta. Nurmonjoen valuma-alueen turvetuotantoalueista suurin osa sijoittuu Nurmonjoen yläosan yläpuolisiin valuma-alueisiin. Vesienhoidon tavoitteiden toteuttamisen edellytyksenä on, että valuma-alueen kokonaiskuormitusta vähennetään huomattavasti nykyiseltä tasolta.

Tuotantoalueen kuivatusvedet käsiteltäisiin 5,7 ha:n pintavalutuskentällä joka on osittain ojitettu. Pintavalutuskentän pinta-ala on riittävä suhteessa sen valuma-alueeseen nykyisten vaatimusten mukaan (4,5-5,5 %). Tuotantoalueen nettopäästö vesistöön on arvioitu olevan tuotantovaiheessa 996 kg/a kiintoainetta, 9 kg/a fosforia ja 421 kg/a typpeä. Kentän toimivuuteen vaikuttaa kuitenkin sen osittainen ojitus, mikä aiheuttaa päästöarvioiden epävarmuutta.

Kun otetaan huomioon Nurmonjoen yläosan tila ja veden laatu, alueen vesiensuojelun toimenpideohjelmassa esitetyt tavoitteet sekä Haapokannon turvetuotantoalueen arvioitu kuormitus ja siihen liittyvät epävarmuudet, toiminta voi hakemuksessa esitetystä laajuudesta yhdessä Nurmonjoen valuma-alueella sijaitsevien muiden toimintojen kuormituksen kanssa aiheuttaa merkittävää vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Näin ollen on kokonaistuotantoalaa vähennetty hylkäämällä hakemusta lohkon 1 osalta. Hylättävän osa-alueen rajauksessa on huomioitu, että lohko 1 on perhosselvityksellä havaittu uhanalainen, luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitettu erityisesti suojeltava perhoslaji sekä lisäksi, että lohko 1 sijaitsee Pajulammin valuma-alueella.

Turvetuotantoalueen lohkojen 3 ja 4 länsipuolella sijaitsevan loma-asunnon väliin jää hakemuksen mukaan noin 320 m:n levyinen suojavyöhyke. Huolimatta siitä, että loma-asuntokiinteistön nykyinen omistaja ja Vaskiluodon Voima Oy ovat sopineet mm. melua aiheuttavien toimenpiteiden välttämistä mökin läheisyydessä, aluehallintovirasto katsoo, että laajempi suojavyöhyke on tarpeen, jotta toiminnasta ei aiheudu pölyn tai melun muodossa kohtuutonta rasisitusta loma-asuntokiinteistön piha-alueella. Sen vuoksi hakemus on hylätty tuotantoalueen lohkojen 3 ja 4 länsireunalta yhteensä noin 2 ha:n suuruisella alueella.

Luvan myöntämisen edellytykset

Haapokannon turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue, josta pääosa on ojitamatonta. Tuotantoalueella eikä sen päästöjen vaikutusalueella ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelumerkitystä omaavia lajeja ja luontotyyppiejä.

Hankesuunnitelman mukaisen tuotantoalueen pohjoisosassa on perhosselvityksessä havaittu yhtenä yksilönä perhoslaji, joka on luonnonsuojeluasetukseen 1.7.2013 voimaan tulleen luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 muutoksen mukaan erityisesti suojeltava laji, jonka säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kielto tulee kuitenkin voimaan vasta, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt lajin esiintymispaikan rajat. Käytettävissä olevan perhosselvityksen mukaan tuotantolohkon 1 hylkäyksen myötä toiminta ei kuitenkaan sijoitu kyseisen lajin esiintymisalueella. Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päätöksellään määrittää erityisesti suojellun lajin esiintymispaikan rajat, on keskuksen annettava päätös tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Lähin asutus sijoittuu tuotantoalueen osittaisen hylkäämisen myötä hankealueen länsipuolelle noin 400 m:n etäisyydelle. Muu asutus sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Pöly- ja meluhaittoja ehkäistään toimenpiderajoituksilla sekä asetetuilla melun raja-arvoilla.

Kaikki kuivatusvedet käsitellään ympärivuotisella pintavalutuksella, jolle on asetettu puhdistustehovaatimukset. Hakemuksen mukainen pintavalutuskenttä arvioidaan olevan riittävä ratkaisun mukaisen tuotantoalan kuivatusvesien käsittelylle parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisella tasolla Haapokannon olosuhteissa.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään kalatalousmaksulla tehtävillä toimenpiteillä.

Toiminta ei ole ristiriidassa voimassa olevan maakuntakaavan kanssa eikä muutoinkaan sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Kun otetaan huomioon Haapokannon ja sen ympäristön tila ja käyttö, turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Kun Haapokannon turvetuotantoalueen kuivatusvedet käsitellään ympäristöluvassa määrätyllä puhdistustehokkuudella, aluehallintovirasto katsoo, että kuivatusvesien käsittelymenetelmä vastaa Lapuanjoen vesienhoidon toimenpideohjelman vaatimuksia. Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan Nurmonjoen ekologisen tilatavoitteen saavuttaminen edellyttää vedenlaadun parantamisen ohella mahdollisesti myös elinympäristökunnostuksia ja veden ohjaamista vähävetiseen uomaan. Haapokannon turvetuotannolla ei ole vaikutusta mahdollisiin kunnostustoimenpiteisiin tai vähävetisen uoman virtauksiin.

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Puhdistustehovaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan toimenpidevelvoitteet lupamääräyksissä 7 ja 8. Lähin loma-asunto on 400 metrin etäisyydellä. Toiminnasta voi aiheutua asutukselle melu- ja pölyhaittaa. Pölyhaitan estämiseksi on tarpeen rajoittaa toimintaa asutuksen läheisyydessä ja määrätä vähimmäisetäisyydestä auman sijoittamisessa. Melutasoa koskeva määräys on annettu melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) soveltamiseksi.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain (1072/1993) 6 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Selvyyden vuoksi käytetään nykyisen jätelain vaarallisen jätteen käsitettä vanhan jätelain ongelmajäte-käsitteen sijasta. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten sekä lupamääräysten tarkistamista varten. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistustehovaatimus. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä. Pölyn ja melun tarkkailua koskevat määräykset on annettu lupamääräyksien 7 ja 8 noudattamisen valvomiseksi. Melumittauksia on tehtävä tarvittaessa melun selvittämiseksi esimerkiksi silloin, kun on perusteltua epäillä meluraja-arvon ylittyvän tai kun melusta tulee valituksia. Samoin pölyvaikutuksia on määrätty tarkkailtavaksi tarvittaessa. Mittaukset tehdään valvojan viranomaisen kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Lupamääräyksen 15 kunnossapitovelvoite on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen poistamiseksi.

Lupamääräys 16 on tarpeen kalataloudelle aiheutuvien haittojen estämiseksi. Kalatalousmaksun suuruutta määrättäessä on otettu huomioon ha-

kemuksen osittainen hylkääminen, turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen suuruus ja vesistössä ilmenevien vaikutusten laajuus sekä vesistön kalataloudellinen arvo.

Määräys 17 on tarpeen, jotta toiminnasta ei aiheudu haittaa tuotantoalueella olevalle vesijohdolle tai sähkölinjalle. Lupahakemusvaiheessa hakija on esittänyt vesijohdon osalta kaksi eri vaihtoehtoa joko sen säilyttäminen entisessä paikassa tai siirto uuteen paikkaan.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä ja lupamääräys 18 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen vaatimukset pintavalutuskentästä, päästötarkkailusta, ympäristömuutostöiden ajoittamisesta ja tuotantoalueen etäisyydestä lähimpään loma-asutukseen on otettu huomioon ratkaisussa, sen perusteluissa sekä lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Pintavalutuskentän toteuttamisesta on annettu lupamääräykset. Pintavalutuskentälle on asetettu raja-arvot, jotka ovat yleisesti saavutettavissa hyvin toimivalla pintavalutuskentällä. Aluehallintovirasto pitää asetettuja raja-arvoja riittävinä tuotantoalueen olosuhteissa. Alapuolisen vesistön tilan heikentymisen estämisen kannalta on riittävä, että tuotantoaluetta on rajoitettu ja että kokonaisfosforin, kiintoaineen sekä kokonaistypen poistoteholle on asetettu raja-arvot.

Lausunnossa on viitattu myös alueen luontoarvoihin sekä todettu, myös että turvetuotantoalueen pinta-alasta suuri osa on ojitattamaton, ja turpeenottohankkeen olevan sen vuoksi maakuntakaavan, valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita sekä vesienhoitosuunnitelman vastaista. Tehtyjen selvitysten perusteella tuotantoalueella ei ole luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luontoarvoja. Hakija on vastineessaan ilmoittanut toteuttavansa alueen kuntoonpanotyöt niin, että alueella ei rikota luonnonsuojelulain 39 §:n määräyksiä. Muilta osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin.

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen vaatimukseen lupa-asian hylkäämisestä, jotta kuormitusta Nurmonjoen yläosalle ei enää lisättäisi, aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin. Aluehallintovirasto katsoo, että toimitettu kala- ja raputaloustieto on Nurmonjoen olosuhteissa riittävä asian ratkaisemiseksi. Muilta osin kalatalousviranomaisen vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa, sen perusteluissa sekä lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Aluehallintovirasto viittaa luontoarvojen, tuotantoalueen ojitattomuuden, maakuntakaavoituksen ja vesienhoitosuunnitelman

osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta annettuun vastaukseen.

A ja B:n vaatimus luvan hylkäämisestä on evätty ja tältä osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin. Hakemuksen osittaisen hylkäämisen myötä muistutuksessa tarkoitettu loma-asunto ja metsälampi sijaitsevat yli 600 m:n etäisyydellä tuotantoalueen rajasta. Loma-asunnon käyttöön ja metsälammen tilaan ei toiminnalla ennalta arvioiden ole vaikutusta. Luvassa on annettu määräykset melun- ja pölyntorjunnasta. Ympäristöluvassa ei voida antaa määräyksiä yksityistiellä tapahtuvaan liikennöinnistä.

C ja asiakumppaneinaan D, E ja F, G ja G sekä I:n vaatimus hakemuksen hylkäämisestä on evätty ja tältä osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin. Hakemus on hylätty osittain yhteensä noin 31 ha:n alueelta. Aluehallintovirasto katsoo, että suoja-alue asutukseen on riittävä. Luvassa on annettu määräykset melun ja pölyntorjunnasta. Aluehallintovirasto viittaa luontoarvojen ja tuotantoalueen ojittamattomuuden osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta annettuun vastaukseen.

F ja E:n vaatimus hakemuksen hylkäämisestä on evätty ja tältä osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin. Hakemus on hylätty osittain yhteensä noin 31 ha:n alueelta. Aluehallintovirasto viittaa luontoarvojen ja tuotantoalueen ojittamattomuuden osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta annettuun vastaukseen. Aluehallintovirasto katsoo, että suoja-alue asutukseen on riittävä. Luvassa on annettu määräykset melun ja pölyntorjunnasta. Uhanalaisen, erityisesti suojeltavan perhoslajin osalta aluehallintovirasto viittaa ratkaisun perusteluihin.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n vaatimuksesta lupahakemuksen hylkäämisestä hakemuksen puutteiden ja esitettyjen haittavaikutusten vuoksi aluehallintovirasto toteaa, että aluehallintovirasto pitää hakemuksen luontoselvityksiä ja muita selvityksiä riittävinä asian ratkaisemiseksi. Hakemus on hylätty osittain yhteensä noin 31 ha:n alueelta. Selvityksissä ja muissa tiedoissa ei ole tullut esille viitteitä siitä että alueelle, jolle lupa on myönnetty tai toiminnan vaikutusalueella esiintyisi luontotyyppisiä tai lajeja, jotka olisivat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja. Alueen pohjoisosan lintu- ja luontoselvitystä on täydennetty kesällä 2013. Alueelle on lisäksi tehty rämeristihämähäkki- ja viitasammakkokartoitus vuonna 2013. Liito-oravaselvitys on tehty liito-oravien havaitsemisen kannalta huonoon ajankohtaan, mutta aluehallintovirasto on katsonut selvityksen riittäväksi, koska potentiaaliset liito-oravien elinympäristöt eivät rajoitu suoranaisesti itse tuotantoalueeseen. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätahuoltosuunnitelma. Luvassa on annettu määräys laskuojan kunnossapitoon osallistumisesta. Aluehallintovirasto katsoo, että happamien maiden sulfaattiselvitys ei ole tarpeen, koska Haapokonto ei Geologian tutkimuskeskuksen aineistojen perusteella ole happamien sulfaattimaiden riskialuetta. Muilta osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin sekä ELY-keskusten lausunnoista annettuihin vastauksiin.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä kuntoonpanotöiden ja toiminnan aloittamista.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 43, 44, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 56, 90, 100, 103a ja 103c §
 Luonnonsuojelulaki 47 §
 Jätelaki (1072/1993) 4, 6 ja 15 §
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §
 Laki eräistä naapuruussuhteista 17 §
 (Hallintolaki 34 § 2 mom 5) kohta

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on **7 310** euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Hakemuksen vireille tullessa maksuun sovellettiin aluehallintoviraston maksuista annettua valtioneuvoston asetusta (1145/2009), jonka liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 7 310 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Vaskiluodon Voima Oy

Jäljennös päätöksestä

Seinäjoen kaupunki
 Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
 Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 / kalatalousviranomainen (sähköisesti)
 Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksen tiedoksiantovaiheessa muistutuksia, vaatimuksia ja mielipiteitä.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Seinäjoen kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Etelä-Pohjanmaa -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

Stefan Nyman

Kaija Kuivasniemi

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Stefan Nyman. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Kaija Kuivasniemi

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 14.7.2014.**

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valitus kirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

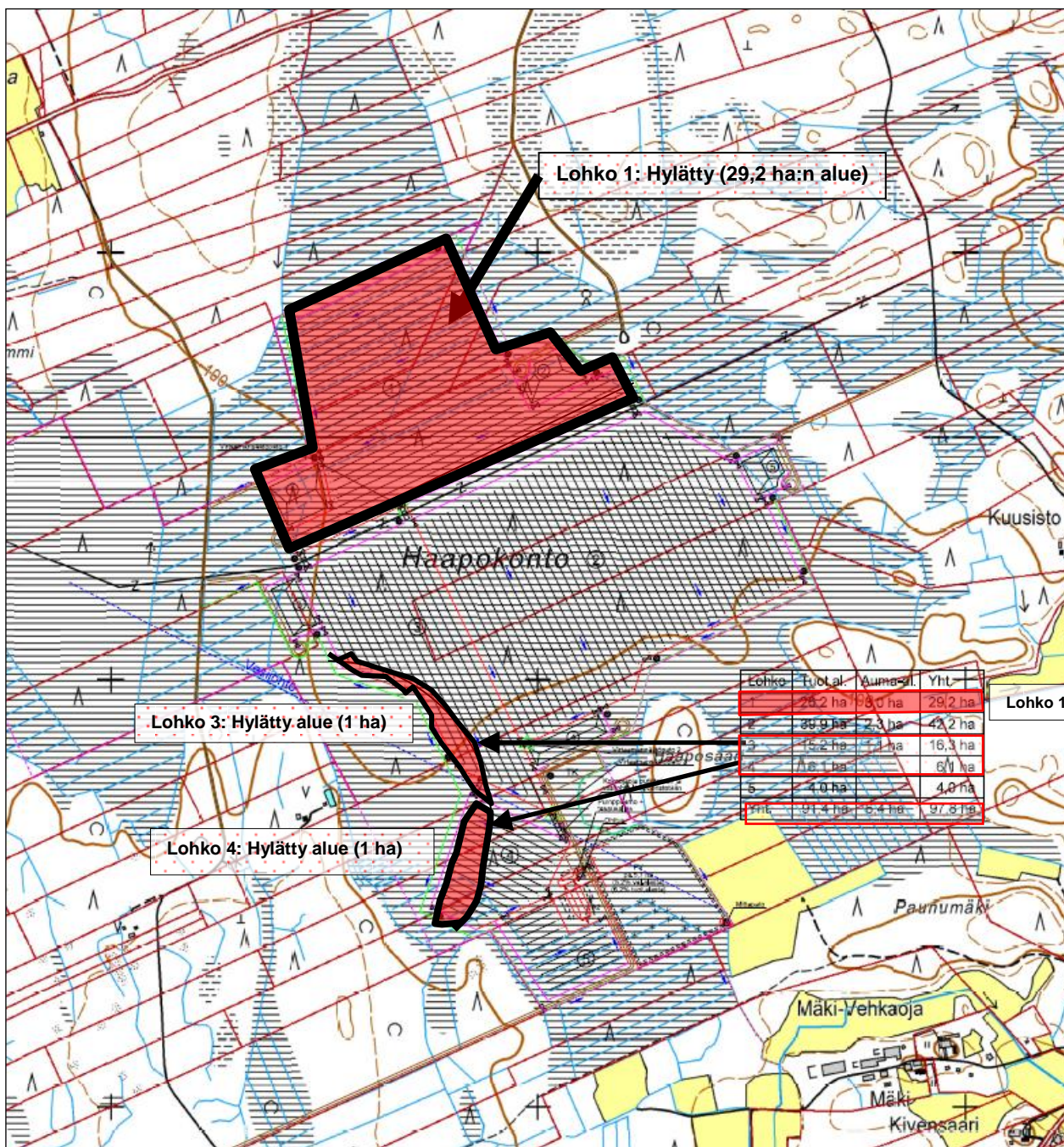
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Wolffintie 35, Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	0295 018 450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8-16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuotantoalueen kartta

HAAPOKONNON KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkivoimavaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnon seuranta, havainnot toimivuudesta
- kemikaalien käyttömäärät
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan kuntoonpanotöiden aikana päivittäin.

Vesinäytteet otetaan ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/2 vk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyppi, kemiallinen hapenkulutus, pH, rauta ja väri.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskuojaan johdettavista vesistä ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen. Vesinäytteet otetaan 1.4.–30.9. kuukauden välein ja 1.10.–31.3. kahden kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Ylivirtaamien ja rankkasateiden aikana tulee ottaa lisänäytteitä. Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, pH, rauta ja väri.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen perusteella, päättää, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi.

Vesienkäsittelyn teho lasketaan ennen tehostettua käsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella. Tarkkailuvuosina päästöt lasketaan käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja. Tarvittaessa voidaan käyttää lähellä sijaitsevan, jatkuvassa tarkkailussa ja mahdollisimman samassa tuotantovaiheessa olevan tuotantoalueen virtaamatietoja. Muina vuosina päästöt arvioidaan lähialueen tuotantoalueiden ominaispäästöjen perusteella.

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyyppi 500 µg/l ja kiintoaine 1 mg/l. COD_{Mn}-taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta. Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohjauksutukset ja muut häiriötilanteet.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosukset